GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

SOBOTA 3 LISTOPADA 2001 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 128 ◆ CENA 6 Kč

WTOREK
z jazzmanem

Zbigniewem Namysłowskim, światowej sławy muzykiem, który niedawno koncertował w ostrawskim klubie „Parnik". W wywiadzie udzielonym wystannikowi naszej gazety opowie o jazzie dawniej a dziś, o swoich muzycznych fascynacjach i planach na przyszłość. W rubryce „Zaołzie od kuchni" gościć będzie we wtorek Marian Bielesz z Cz. Cieszyna. Opublikujemy też projekt statutu PZKO pod obrady zbliżającego się XIX Zjazdu Związku. (r)

PZKO przed Zjazdem

List otwarty do ZG PZKO oraz Rady Polaków

PTTS „Beskid Śląski" z zadowoleniem wita rozwijającą się dyskusję, którą zasadniczym tematem jest - jakże aktualne - dążenie do ujednolicenia reprezentacji naszego społeczeństwa w RC. Minione lata pokazały wyraźnie, że podwójna reprezentacja nie oznacza automatycznie podwójnych korzyści, a hasło „zgoda buduje, niezgoda rujnuje" posiada nadal swoją wymowę.

Nie chcemy analizować przyczyny obecnego stanu rzeczy ani szukać winowajcy; wiemy bowiem z własnego doświadczenia, że gdzie nie ma chęci do ustępstw i woli do szukania kompromisu, nie może dojść do jedności w działaniach.

Oceniając - z głębokim szacunkiem dla dorobek PZKO, zwłaszcza jego kół terenowych, pozwalamy sobie równocześnie wskazać na rosnącą liczebność, aktywność i popularność organizacji, które reaktywowały się lub powstały na przeciągu ostatnich 10 lat i które zaliczyły się w Kongresie Polaków. Mimo faktu wydaje nam się jednak przyjąć wykładnię, iż PZKO jest wprawdzie najliczniejszą, ale dziś nie tylko jedną z wielu polskich organizacji. Wydaje nam się słuszne sądzić, iż nasze polskie społeczeństwo musi być reprezentowane nie tylko na polu kultury i oświaty, ale także na szczeblu wyższym poprzez bezpośredni kontakt z władzami, mając w ten sposób dostęp nie tylko do kwestii kultury i prasy, ale także praw i ustaw dotyczących mniejszości narodowych.

Opierając się o 10-letnie doświadczenie stwierdzamy, że organy Kongresu Polaków, takie jak Rada Przedstawicieli, Rada Polaków oraz Kancelaria w pełni zabezpieczają interesy naszego społeczeństwa w stosunku do władz, jak organizacjom zrzeszonym w Kongresie służą pełnym serwisem.

Przestrzegamy więc przed tendencjami dążącymi do rozbicia istniejących struktur, gdyż kolejna radykalna zmiana organizacji naszego życia społecznego, w dodatku całkiem zbędna, pociągnęłaby za sobą chaos, i co za tym idzie, zniechęcenie ludzi, a na to nie możemy sobie już pozwolić. Apelujemy więc do ZG PZKO, by w otwartej dyskusji przedstawił powody, dla których opiera się wejść w struktury Kongresu Polaków, zaś do Rady Polaków, by rozwiała wszelkie wątpliwości i niedomówienia. Trzeba stwierdzić, że po wejściu do Kongresu, PZKO nie straci swej samodzielności, a w jego strukturach nie dojdzie do żadnych zmian. Tym odważnym pierwszym krokiem PZKO przyczyni się wyłącznie do powstania wspólnej reprezentacji i stworzenia pozytywnego wizerunku o Polakach w RC w oczach Polski, Republiki Czeskiej i Polonii całego świata.

Apelujemy więc do bazy członkowskiej PZKO, by wybranych delegatów na Zjazd PZKO zobowiązała do podjęcia rozsądnej decyzji, decyzji zgodnej z oczekiwaniami członków PZKO zrzeszonych w Kongresie Polaków, decyzji, która ukończyłaby tak męczącą, rozbijającą nasze siły i nikomu niepotrzebną dwutorowość naszej reprezentacji.

List uchwalił zarząd PTTS „Beskid Śląski"
Za zarząd - prezes Tadeusz Stec

▲ *Reżyser i aktor Karol Suszka przy podsumowaniu konkursu zwrócił uwagę na plusy i minusy poszczególnych wykonawców.* *Fot. DANUTA BRANNA*

W GIMNAZJUM KOLEJNE ŚWIĘTO POEZJI

»Kresy« po raz siódmy

CZ. CIESZYN (db) -Polskie Gimnazjum tradycyjnie już gościło wczoraj uczestników konkursu recytatorskiego „Kresy" - eliminacji centralnych dla Polaków w Republice Czeskiej.

W trzech kategoriach konkursowych wystartowało w tym roku łącznie 27 uczniów szkół podstawowych i średnich z całego Zaolzia. Ich popisy oceniało jury w składzie Elżbieta Stróżczyk, Jolanta Molenda, Mariusz Orzelek i Karol Suszka, nagrodę dla swojego faworyta przyznawała też publiczność.

Zadaniem recytatorów było wykonanie dwu utworów. Jednym z nich musiał być tekst A. Mickiewcza lub C. K. Norwida, wybór drugiego wiersza pozostawiono samym wykonawcom. W kategorii 1. (najmłodszej) zwyciężył Wojciech Kadłubiec, w kategorii 2. Maria Molenda, zaś w kategorii 3. ex aequo Izabela Kapias i Maria Wojtas. Dwie ostatnie zakwalifikowały się wspólnie z M. Molendą oraz Marią Branną do udziału w finale konkursu „Kresy", który przebiegnie w grudniu w Białymstoku. Nagrodę publiczności zdobyła Barbara Humel.

Konkurs już tradycyjnie przygotował i prowadził Władysław Kubień, a program urozmaiciły występy Jacka Rybickiego (śpiew) i teatrzyku SZKAPA.

ROZPOCZYNAJĄ SIĘ NEGOCJACJE W SPRAWIE UKŁADU ZBIOROWEGO NA ROK 2002

Optymizm związkowców

OSTRAWA (s) - W tych dniach ma dojść do negocjacji pomiędzy prezydium spółki akcyjnej OKD i związkiem zawodowym pracowników w górnictwie, których przedmiotem będzie Układ Zbiorowy OKD na rok 2002.

Nie trudno przewidzieć, że rozmowy górniczych związkowców z menedżerami OKD będą niezwykle trudne. Tezę tę opieramy na fakcie, że projekt Układu Zbiorowego opracowany przez związki zawodowe zawiera postulaty ostanające pracowników, które niekoniecznie będzie chciał zaakceptować ich partner w rozmowach, czyli właściciel kopalń.

Podstawę związkowego projektu Układu Zbiorowego wprawdzie stanowi układ ubiegłoroczny, lecz w wielu punktach doznał on modyfikacji. Wychodząc z prognoz wzrostu cen detalicznych na rok przyszły, rzecznicy praw pracowniczych proponują podniesienie zarobków w OKD o 8 procent (przy wzroście podstawowych taryfów płacowych o 7 proc.), a także przyznanie gratyfikacji finansowych dla wykwalifikowanych robotników na szczególnie eksponowanych oddziałach - w przodkach ścianowych i chodnikowych. Ich wysokość miałaby wynieść 5 koron na godzinę.

Nowość stanowi wniosek przedłużenia o tydzień przysługującego ustawowo urlopu tym pracownikom, którzy w poprzednim roku nie skorzystali z chorobowego. Ma to być czynnikiem motywującym kopalniane załogi do obniżania absencji chorobowej.

To są najważniejsze i najbardziej czytelne postulaty, które dowodzą, że górnicze związki zawodowe poważnie traktują swoją rolę twórcy i egzekutora osłon socjalnych dla ludzi pracujących w kopalniach OKD. Ciekawe, co z tego wszystkiego zostanie wdrożone.

PREKURSORZY NOWEJ METODY ANGIOPLASTYKI

Do serca przez nadgarstek

TRZYNIEC (s) - W niespełna dziesięć miesięcy po pierwszym angioplastycznym zabiegu przeprowadzonym przez nadgarstek specjaliści w Kardiocentrum trzynieckiego Szpitala „Podlesie" wykonali tego typu angioplastykę na setnym już pacjencie. Stali się w ten sposób prekursorami tej metody w Republice Czeskiej.

W innych czeskich ośrodkach kardiologicznych angioplastyki (czyli zabiegi rozszerzenia specjalnymi balonikami lub stentami zaczopowanych przez złogi cholesterolu tętnic wieńcowych serca) przez arterię biegnącą przez nadgarstek stosowane są sporadycznie. Rzecz w tym, że dostęp do serca tą drogą jest bardziej utrudniony aniżeli klasyczne dojście przez o wiele szerszą tętnicę w pachwinie. Dla pacjentów jednak nowsza, przeznadgarstkowa metoda - znana od dziewięciu lat i powszechnie już stosowana we wszystkich renomowanych klinikach

Ciąg dalszy na str. 2

■ POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie duże, przelotne opady deszczu. Temperatura w nocy około 5 st., w dzień od 7 do 10 st. C. W górach ok. 3 st. C. Słaby wiatr południowo-zachodni.

NIEDZIELA - Pogoda bez większych zmian.

Z ZALEWU ZNIKŁA WODA

Wzmocnią brzegi

CIERLICKO (s) - Zdziwienie u osób odwiedzających tę wypoczynkową miejscowość lub przejeżdżających przez nią tranzytem zapewne budzi fakt, że lustro wody w sztucznym jeziorze, z którego m.in. Cierlicko słynie, oto nagle opadło do rekordowo niskiego poziomu. Szacuje się, że firma Dorzecze Odry spuściła do Stonawki aż połowę zawartości akwenu. Uczyniła tak na życzenie władz gminy. Z inicjatywy samorządu mają być bowiem przeprowadzone prace wzmacniające brzegi, a także remont nadbrzeżnych dróg, po fragmentach których biegną ścieżki rowerowe Euroregionu „Śląsk Cieszyński". Normalny poziom wody uniemożliwiał wykonanie tego zadania. Zakończenie robót ma nastąpić w połowie grudnia br.

– Wymieniłam tablicę i pacjenci lepiej widzą.
Rys. BRONISŁAW LIBERDA

PRZED XIX ZJAZDEM PZKO

Warto wiedzieć

W sobotę 10 listopada odbędzie się XIX Zjazd PZKO. Delegaci obradować będą w Miejskim Ośrodku Kultury i Sportu w Kocobędzu. Do dyspozycji uczestników zjazdu będzie autobus - z przystanku naprzeciw dworca kolejowego w Cz. Cieszynie (sprzed hotelu „Piast") odjedzie o godz. 7.45 i 8.30. Droga dla samochodów oznakowana będzie strzałkami ze skrzyżowania od Ostrawy „na Wyrąbanej" w Mistrzowicach Kocobędzu, od Cz. Cieszyna - za „Bartnickim" i od Karwiny - w Kocobędzu „do Granicy". Parking koło MOKiS jest bezpłatny.

Prezentację delegatów i gości przewidziano w godz. od 8 do 8.45 przed salą obrad. Każdy delegat uiszcza opłatę w wysokości 150 koron. Materiały zjazdowe delegaci mogą podjąć od 7 listopada w sekretariacie ZG PZKO albo na miejscu przy stole (goście przy prezentacji).

Zjazd rozpocznie obrady o godz. 9.00, zakończenie przewidziano ok. godz. 18.30. O 18.45 odjedzie autobus do Cz. Cieszyna.

Biuro ZG PZKO

STARO-NOWA PROPOZYCJA KAWIARNI „AVION"

Próba generacyjnego spojrzenia

CZ. CIESZYN (db) - Sympatycy „Kawiarni AVION, której nie ma..." będą mieli już za tydzień okazję spędzić kolejny wieczór z tekstami i piosenkami Renaty Putzlacher, Bogdana Trojaka i Zbigniewa Siwka. Na scenie Teatru Cieszyńskiego zostanie zaprezentowany kolejny spektakl poetycko-muzyczny pt. „Genius loci (geniusz loce?) Śląska".

Chodzi o spektakl zainspirowany esejem Bogdana Trojaka „Genius loci Śląska", który został wygłoszony na spotkaniu poetów na zamku Bitow. „Rok temu B. Trojak otrzymał propozycję przygotowania przedstawienia w ramach cyklu wieczorów pt. «Osvětová vlastivěda» w praskim Teatrze «Na zábradlí». Zwrócił się wtedy do Towarzystwa AVION z prośbą o współpracę" - mówi R. Putzlacher. „Przygotowując scenariusz, skorzystałam z eseju, dodałam niektóre własne teksty i piosenki i w efekcie powstał kilkujęzyczny konglomerat. Chcieliśmy w nim pokazać Śląsk Cieszyński tak, jak widzi go B. Trojak, «utcatralniając» tę wizję, by oprócz samego słowa przemówiła do widza również strojem, muzyką itd. Z myślą o zaolziańskiej widowni został spektakl zmieniony, ponieważ nie chcieliśmy w nim prezentować rzeczy, które miały przemówić do praskiego czy brneńskiego widza, ale u nas są dla wszystkich oczywiste. W końcu pozostało chyba 50 proc. pierwotnej wersji, można więc powiedzieć, że jest to właściwie nowe przedstawienie".

Ciąg dalszy na str. 2

Kongres Polaków w RC i Teatr Cieszyński zapraszają na spektakl poetycko-muzyczny Towarzystwa AVION
po polsku, czesku i „po naszymu"
Bogdan Trojak – Renata Putzlacher:
GENIUS LOCI (geniusz loce?) ŚLĄSKA
Scenariusz i realizacja: Renata Putzlacher
Kierownictwo muzyczne: Zbigniew Siwek
● 11 listopada 2001 roku ● godz. 18.30 ● Sala Teatru Cieszyńskiego, Czeski Cieszyn ● Cena: 100 Kč, dla studentów i emerytów: 70 Kč

ISSN 1212-4222
9 771212 422065 01128
Q.23.2001

■ GŁOSY ■ OPINIE ■ POLEMIKI ■ GŁOSY ■ OPINIE ■

Powinniśmy wyciągnąć do siebie ręce na zgodę

Jestem członkiem PZKO już ponad 50 lat, od założenia Koła PZKO w Datyniach Dolnych. Z całą powagą stwierdzam, że bez Koła PZKO nie byłoby w tej wiosce polskiej szkoły, której ponowne otwarcie wywalczyli właśnie PZKO-wcy w latach 50. w ministerstwie szkolnictwa w Pradze. Nie byłoby dwujęzyczności. Nie byłoby tablicy pamiątkowej ofiarom hitlerowskich obozów koncentracyjnych, którą Koło PZKO odsłoniło w 10. rocznicę wyzwolenia w maju 1955 roku.

Na przestrzeni tych lat nie byłoby w tej wiosce polskich zespołów, klubu kobiet, Scena Polska by nie wystawiała na małej datyńskiej scenie swoich sztuk. Nie prezentowałyby się Datynie na festiwalach PZKO, nie byłoby współpracy pomiędzy Datyniami i Gdynią czy Prudnikiem, która przetrwała do dziś.

Ja przeżyłem z tym Kołem czasy dobre i złe. Byłem odznaczany przez Związek, miasto i Polskę. Byłem szykanowany, politycznie oskarżany i rehabilitowany. Jednak w ciągu tych lat nigdy się nie wymądrzałem, nie miałem żalu do PZKO jako organizacji. Miałem żal do niektórych nadgorliwych działaczy.

Po aksamitnej rewolucji zrozumiałem, że Polakom i innym mniejszościom narodowym w tym kraju jest potrzebny ruch polityczny. Jeżeli sami sobie nie pomożemy, nikt nam nie pomoże. Nikt za nas przysłowiowych kasztanów z ognia ciągnąć nie będzie. 5-procentowy próg wyborczy dla mniejszości narodowych, którego nie ma w Polsce czy na Węgrzech, utrudnia naszą sytuację. Przed ostatnimi wyborami do przedstawicielstwa okręgu morawsko-śląskiego na zebraniu przedwyborczym wybrano mnie pełnomocnikiem „Wspólnoty". Ucieszyłem się, że nareszcie doszło do porozumienia pomiędzy większością polskich organizacji na Zaolziu. Przecież zgoda buduje. Tekst umowy podpisało 13 znaczących polskich stowarzyszeń na Zaolziu. Organizacje te opracowały program wyborczy i wysunęły kandydatów do władz okręgowych. Obywatele różnych narodowości i politycznych poglądów zaakceptowali wreszcie 65 kandydatów i 5 rezerwowych i ustalili ich kolejność na liście.

Na liście wyborczej nr 10 firmowanej przez „Coexistentię-Soužití" nigdzie obok nazwiska kandydata nie było adnotacji, czy chodzi o członka PZKO, Macierzy Szkolnej, Kongresu Polaków, Koła Polskich Kombatantów itp. Kandydaci reprezentowali kilka narodowości - kandydowali Polacy, Czesi, Niemcy, Węgrzy, Ukraińcy, lecz ich narodowości również nie podawano. Podawano zawód.

Osobom niezorientowanym przypominam: W komisjach wyborczych z ramienia „Wspólnoty" w gminach pracowały 322 osoby. Na kandydatów „Wspólnoty" oddano w okręgu 7238 ważnych głosów. Absolutne zwycięstwo kandydaci „Wspólnoty" odnieśli w gminie Gródek, zdobywając 57,44 proc. głosów. Na pierwszym miejscu uplasowała się „Wspólnota" poza tym w Milikowie, Łomnej Dolnej, Stonawie, Koszarzyskach, Śmiłowicach, Wielopolu, Wędryni, Boconowicach, Nawsiu, Ropicy, Bystrzycy. W siedmiu gminach była druga, w kilku - trzecia. Proszę, osądźcie sami, dużo to czy mało? Osądźcie i program wyborczy, który robiony był nie w Pradze, ale tu, na tym skrawku ziemi. Od roku 1998 zasiada w gminach 47 radnych z ramienia „Wspólnoty".

Nie zamierzam sprzeczać się o to, czy „Wspólnora" przekroczy ów 5-proc. próg wyborczy, którego istnienie być może niektórych nawet cieszy. Powinniśmy wyciągnąć do siebie ręce na zgodę. Uważam, że dla przetrwania naszej grupy narodowej jest bardzo ważne, aby w gminach działały i miały poparcie obywateli prężne Koła PZKO. W obwodach mogą powstać komitety obwodowe czy miejskie. A na ich czele do koordynowania działalności i kierowania sekcjami musi stać Zarząd Główny PZKO. Oczywiście nie można ograniczać w pracy żadnej innej organizacji. Podziękowania natomiast należą się wszystkim społecznikom na niwie kultury i oświaty, nauczycielom - za ogrom pracy z młodzieżą, która jest naszą przyszłością...

ALFRED KOŁORZ
Hawierzów-Datynie

PZKO przed Zjazdem

Zdecentralizować »władzę«

W dniu 30 października w Klubie MK PZKO w Karwinie-Nowym Mieście odbyło się spotkanie delegatów tego Koła na nadchodzący Zjazd, aby omówić tematy, które niewątpliwie będą poruszane na tym forum.

Przestudiowano propozycje zmian Statutu PZKO. Obecni doszli do wniosku, że nie można się zgodzić z tym, że ZG będzie mógł przejmować majątki MK PZKO, czyli samorządnych jednostek organizacyjnych, nawet w wypadku ich likwidacji. Najprostszym sposobem jest przekazanie pozostałego majątku innemu Kołu.

Dalej nie można się zgodzić z określeniem w statucie „Władze Naczelne". Należy zdecentralizować całą „władzę" i uchwalić taki statut, który ograniczy uprawnienia ZG i Biura ZG do niezbędnych czynności służących wyłącznie Miejscowym Kołom PZKO i który zabroni w przyszłości podobnym skandalom, jak utrata „Piasta" czy zaleganie ze spłatami należności do ubezpieczalni (VZP), urzędu socjalnego czy urzędu finansowego.

Związek tworzą Miejscowe Koła, czyli SJO. Jeśli te będą mocne, to tym samym będzie mocny i cały Związek. Musi być wybrany taki Zarząd Główny, który nie roztrwoni majątku wypracowanego przez dziesięciolecia i daru w postaci „Piasta", otrzymanego od naszych rodaków płacących podatki w Polsce, jak miało to miejsce w nie tak odległej przeszłości.

ZG i Biuro powinno służyć do koordynacji działań w terenie i nic poza tym. Biuro powinno samo na siebie zarobić. Należy opracować cennik usług Biura i każdy, kto będzie domagał się jakiejś usługi od Biura czy też będzie chciał skorzystać z archiwum związkowego, będzie musiał za to zapłacić. Niestety, żyjemy w innych czasach i musimy się przyzwyczaić do tego, że nikt za nas nie będzie płacił naszych rachunków.

Do ZG powinniśmy wybrać takich ludzi, którzy nie są związani ze skandalem wokół utraty „Piasta" ani bezpośrednio, ani pośrednio. Na liście kandydatów do przyszłego ZG niestety kilku takich ludzi się znajduje.

Konwent Prezesów, jeśli ma mieć jakieś znaczenie, to musi mieć swoje kierownictwo, które będzie ustalało tematy obrad tego gremium, nie powinno natomiast pracować pod dyktando ZG.

Delegaci na Zjazd - członkowie MK PZKO Karwina-Nowe Miasto

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

▲ *Fotografie członka Zaolziańskiego Towarzystwa Fotograficznego Tomasza Zwyrtka z Cz. Cieszyna, studenta 3. roku Instytutu Fotografii Twórczej Uniwersytetu Śląskiego w Opawie, prezentowane są od wczoraj na wystawie pn. „Widmo" w kawiarni „Spolek" w Brnie przy ul. Orli. Ekspozycję uzupełniają prace studentki scenografii na brneńskiej JAMU, Martiny Lukešowej. Wystawa potrwa do 26 listopada. Na zdjęciu: jedna z prac Tomasza Zwyrtka.* **(db)**

NA KOPALNI „DARKÓW" SZALAŁ POŻAR

Straty nie są duże

KARWINA (s) - Jak nas poinformowała rzecznik prasowy Komendy Okręgowej Policji RC w Ostrawie, o godz. 2.45 w nocy z czwartku na piątek na terenie zakładu wzbogacania węgla Kopalni „Darków" wybuchł groźny pożar. Według wstępnych oględzin miejsca katastrofy, prawdopodobną przyczyną pożaru mógł być wadliwie funkcjonujący elektryczno-olejowy grzejnik w pomieszczeniu, w którym załoga zakładu spożywała posiłki.

W gaszeniu żywiołu uczestniczyły zawodowe jednostki strażackie powiatu karwińskiego oraz kopalniany zastęp ochotniczej straży pożarnej z „Darkowa". Dzięki ich szybkiej i w miarę skutecznej interwencji straty nie osiągnęły horendalnych rozmiarów. Szacuje się je na 100 tys. koron.

NA RATUNEK WIELKIEJ PŁYCIE

Park i boiska

HAWIERZÓW (s) - Miasto uzyskało celową dotację państwową w wysokości niespełna 30 mln koron na regenerację wielkopłytowego osiedla mieszkaniowego Szumbark II. W ramach tego projektu zostaną również zagospodarowane wolne przestrzenie w sąsiedztwie ulic Morawskiej i Nakupni. W przeciągu kilku lat powstaną tam m.in. boiska sportowe, park, a także rynek.

■ ŁYŻKA DZIECIĘCIU

Chłopczyk i niebo

Było ciemno, pusto i głucho. Dokładnie jak przed 178 laty przed wprowadzeniu do swego wicydramatu 25-letni Adam. Jeszcze nie wieszcz, ale już mędrzec. Dręgą pod górkę kroczył samotny dzieciak. Pewnie o czymś zamyślał i nad czymś się zastanawiał, pewnie czegoś tam pragnął i do czegoś tęsknił. Nie pamięta już. Bo co mogło zaprzątać głowę pętakowi. Nowy rower? Nowa zabawka, na przykład drewniany pistolet? Nowa piłka? Same głupstwa.

Wie tylko, że szedł jak zwykle ze wzrokiem utkwionym przed siebie. To, co miało się stać, co przecież musiało kiedyś nastąpić, zdarzyło się zupełnie nieoczekiwanie i całkiem niezależnie od jego woli. Podniósł głowę i zobaczył rozgwieżdżone niebo. I chociaż widział je już setki razy, dopiero teraz, dopiero w tym jednym ułamku sekundy dostrzegł tam, w dalekich niebieskich otchłaniach cząstkę czegoś, o czym do tej pory nie miał zielonego pojęcia. Cząstkę siebie. „O jej, o kurczę, o rany, ja, to jestem ja!" - gotów był krzyczeć, ale zanadto był przejęty.

Tej chwili, w której odkrył własne istnienie, własną osobność, nie zapomni do końca życia. Pozostanie w jego świadomości najtkliwszym, najpiękniejszym wydarzeniem, jakie dane mu było doznać. Był wtedy czysty jak łza... Ileż by dał dzisiaj za to, by mógł błyszczeć, jak wówczas, światłem dalekich-bliskich gwiazd.

Od momentu inicjacyjnego rozbłysku zaczynamy pogrążać się w mroku. Sami gasimy światło. Nie szukając daleko narzędzi. Wystarczą kaptury złych słów. Półdziwek, półprawd, półgębków. Cała reszta, cała ta wrzawa bitewna wrogich sobie racji to tylko efektownie posianego kąkolu nieprawdy, pomówienia, oszczerstwa.

Ten duży dziś chłopak trafił przypadkiem na mszę do kościoła. Ksiądz zamiast kazania prowadził katechezę z dziećmi. Egzaminował je z wiedzy o Dniu Zadusznym. Po każdym pytaniu wyrastał przed ołtarzem las rąk. Nawet wtedy, gdy padło najtrudniejsze: Dlaczego zapalamy na grobach świeczki? - Dlatego - wyrwała do przodu dziewczynka z kucykiem - żeby tym zmarłym było cieplej.

Zostań tą dziewczynką jak długo będziesz móc, dziewczynko.

POKRAK

Próba generacyjnego spojrzenia

Dokończenie ze str. 1

Autorka scenariusza określa nową wersję spektaklu jako „wariacje na temat", które nie roszczą sobie pretensji do całościowej prezentacji problematyki. „Jest to jeden z punktów widzenia - jak można postrzegać Śląsk. Wykorzystamy w programie m.in. wiersze kolegów, z którymi współpracowaliśmy przy organizacji zaolziańskich imprez poetyckich, będzie to więc również próba pewnego generacyjnego spojrzenia" - stwierdza R. Putzlacher.

Z pierwotnej praskiej obsady aktorskiej pojawi się na scenie Małgorzata Pikus, oprócz niej obejrzymy i wysłuchamy nie tylko aktorów Teatru Cieszyńskiego i współpracującą od dawna z Towarzystwem AVION kapelę „Kamraci", ale też góralską kapelę „Polynica", zespół Z. Siwka „Zbig-Band" czy brneńskiego lutnistę i poetę Petra Čichonia. „Przedstawienie będzie wielką mozaiką wątków, motywów i wykonawców, myślę więc, że nikt z widzów nie będzie się nudził" - dodaje R. Putzlacher. Przypomnijmy zatem, że „Genius loci (geniusz loce?) Śląska" przygotowało Towarzystwo AVION wspólnie z Teatrem Cieszyńskim i Kongresem Polaków w RC, a spektakl zostanie wystawiony 11 listopada w Teatrze Cieszyńskim.

■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ■

Idą walczyć

Około tysiąca radykalnych islamistów z Pakistanu przekroczyło wczoraj rano granicę, udając się do talibskiego Afganistanu i chcąc wziąć udział w wojnie z USA, poinformowały talibskie źródła rządowe. Według talibów, islamiści przybyli już do Dżalalabadu. Jest to część spośród tysięcy ochotników przebywających w pasie terytoriów plemiennych w pakistańskim Pograniczu Północno-Zachodnim (NFWP). Terytoria te są w pełni autonomiczne i rząd centralny ma na nich niewielkie uprawnienia.

Wczoraj dziennik „The News" podał, że granicę afgańską przeszło w ostatnich dniach co najmniej 1200 innych uzbrojonych Pakistańczyków. Pakistański dziennik podaje, iż wśród islamskich ochotników znajdują się zarówno mali chłopcy, jak i dorośli mężczyźni. Zdaniem gazety, na możliwość przejścia na afgańską stronę czeka obecnie na terenach pogranicznych około ośmiu tysięcy Pakistańczyków.

Wąglik w Pakistanie

Główny rzecznik pakistańskiego rządu, generał Rashid Qureshi powiedział wczoraj, że w jego kraju wykryto dwa przypadki wąglika. „Z tego, co wiem, do tej pory wykryte zostały dwa przypadki wąglika. Jeden w biurze jednej z gazet (wcześniej informowano, że chodzi o wpływową »Daily Jang«), a drugi w montowni komputerów lub też w laboratorium komputerowym" - powiedział Qureshi na konferencji w MSZ.

Osobom zagrożonym zakażeniem podano antybiotyki. Qureshi powiedział, że nie sądzi, aby ktoś został zarażony. Dodał też, że za wcześnie na ocenę, czy wąglik w Pakistanie ma związek z podobnymi przypadkami w USA, gdzie zmarły cztery osoby.

Pierwszy przypadek wąglika wykryto wczoraj także w Niemczech. Ministerstwo zdrowia kraju związkowego Turyngii poinformowało, że w liście do firmy mającej siedzibę w tym landzie znaleziono bakterię wąglika.

Gdzie jest bin Laden?

Kompleks górskich jaskiń i tuneli, w których ukrywa się Osama bin Laden, jest przez 24 godziny na dobę obserwowany przez siły USA z powietrza i lądu - twierdzi sieć TV ABC, powołując się na amerykańskie źródła wywiadowcze.

Według Pentagonu, zaciska się pierścień wokół miejsc, w których - jak się przypuszcza - ukrywa się bin Laden i jego ludzie. Amerykanie zastanawiają się teraz nad sposobem likwidacji kierownictwa siatki terrorystycznej Al-Kaidy: czy zbombardować jaskinie potężnymi, niszczącymi bunkry bombami, czy też podjąć większe ryzyko i wysłać tam komandosów. Wysłanie komandosów dawałoby całkowitą pewność, czy bin Laden został złapany lub zabity, jednak wiązałoby się z nieuchronnymi ofiarami wśród amerykańskich żołnierzy. Z kolei bombardowanie ograniczyłoby te straty do minimum, jednak nie dałoby pewności co do losu poszukiwanego terrorysty.

Tragiczne skutki

Dwadzieścia dwie osoby zginęły, a 21 odniosło rany w wyniku wypadku drogowego, do którego doszło wczoraj w południowych Indiach. Ciężarówka, którą jechali robotnicy budowlani i ich rodziny, zderzyła się z inną, która wiozła towar.

Do tragedii doszło w pobliżu miejscowości Bijapur, około 600 km na północny zachód od Bangalore, stolicy stanu Karnataka. W Indiach często zdarzają się wypadki drogowe z dużą liczbą ofiar śmiertelnych.

ORŁOWA WŚRÓD 31 „ZDROWYCH MIAST" W REPUBLICE CZESKIEJ

Z myślą o mieszkańcach

Od roku 1988, kiedy to Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zainicjowała międzynarodowy ruch „Zdrowych Miast", w jego szeregach znalazło się ponad 1100 wielkich stolic i miast, m.in. Kopenhaga, Monachium, Rotterdam, Frankfurt, Liverpool, Warszawa, oraz miast o znaczeniu lokalnym w 29 państwach. Miasta wchodzące w skład tego programu wymieniają między sobą doświadczenia, formy pracy oraz kadry.

Po 1989 roku idea WHO realizowana była również w Republice Czeskiej. Dotychczas do programu przystąpiło 31 miast i ponad milion obywateli. Region morawsko-śląski niemal od samego początku reprezentowały Hawierzów, Czeski Cieszyn, Orłowa i Karwina. Dziś w głównym programie „Zdrowych Miast" nazwanym „New Gate 21 - Nowa Brama 21", a istniejącym od 10 roku, pozostały tylko dwie ostatnie miejscowości. Zdaniem przedstawicieli Karwinowa i Cz. Cieszyna, powodem rezygnacji były pieniądze, które co roku wpływano na konto centrali. Gospodarze pozostałych gmin twierdzą jednak, że pomimo pieniędzy, które płacą centrali za jej usługi, uczestnictwo w sieci „Zdrowych Miast" im się opłaca. A do zalet tych należą m.in. informacje o działalności i planach „Zdrowych Miast" na całym świecie, uczestnictwo w seminariach i konferencjach czy też pierwszeństwo w pozyskiwaniu grantów na realizację znaczących dla miasta projektów.

Program dla ludzi

Do narodowej sieci „Zdrowych Miast" (ZM) przystąpiła Orłowa przed dwoma laty. W tym czasie przeprowadzono szereg działań zmierzających do prowadzenia szeroko pojętej koncepcji zdrowia. Uwagę skierowano przede wszystkim na siedem podstawowych zagadnień - zdrowy styl życia, środowisko naturalne, prewencję przestępczości, rozbrojenie, politykę socjalną, zagospodarowanie wolnego czasu oraz prezentację miasta. Nad realizacją programów czuwa, obok gospodarzy miasta, 11-osobowa rada ZM, w skład której wchodzą ludzie mający długoletnie doświadczenia w tych właśnie dziedzinach życia.

Dużą uwagę skierowano w ostatnich latach na stopniową gazyfikację mieszkań, segregację śmieci, systematyczną rekultywację terenów zdewastowanych działalnością górniczą. Budowane były ścieżki zdrowia i ścieżki rowerowe. Na terenie miasta powstało także szereg placówek, w których pomoc znalazły m.in. osoby stare i schorowane, narkomani. Wszystkie inicjatywy związane z działalnością „Zdrowego Miasta" włączone będą do strategicznego planu rozwoju miasta. Z budżetu ratusza wyasygnowano też pieniądze na imprezy organizowane przez ZM.

Promocja zdrowia

„Duży nacisk kładziemy na promowanie zdrowego stylu życia i zmianę dotychczasowego sposobu postrzegania spraw związanych ze środowiskiem człowieka" - mówi koordynator „Zdrowego Miasta", David Pěnťka. „Zdając sobie sprawę z tego, że stan zdrowia orłowian nie jest najlepszy, chcemy między innymi poprzez organizowanie imprez sportowych czy edukacyjnych dotrzeć zwłaszcza do najmłodszej generacji, nie zapominając jednak o seniorach".

Do imprez organizowanych co roku należą m.in. Dni Zdrowia oraz wystawa „Ogród i zdrowe miasto". Zwiedzający mogą się tutaj spotkać z przedstawicielami medycyny akademickiej i niekonwencjonalnej, uzyskać informacje nt. racjonalnego odżywiania czy dowiedzieć się o tym, jak żyć w zgodzie z naturą. Na miejscu mogą zmierzyć ciśnienie i zawartość cholesterolu we krwi.

Kondycję fizyczną mogli orłowianie sprawdzić w tym roku wchodząc na Czantorię, uczestnicząc w „Biegu Terry'ego Foxa", zaś seniorzy na wycieczce krajoznawczej połączonej z dłuższym marszem.

„Od kilku lat organizujemy również w naszym mieście Dzień Kwiatów, imprezę, podczas której sprzedawane są symboliczne kwiatki, a pieniądze ze sprzedaży wspierają konto Fundacji „Liga walki z rakiem". W kalendarzu imprez nie zabrakło także w tym roku akcji edukacyjnych z okazji Dnia Ziemi. Obok porządkowania miasta, uczniowie orłowskich szkół robili węża oraz różnego rodzaju zabawki z butelek z masy plastycznej. W listopadzie zaś odbędzie się - organizowany od kilku lat w całym powiecie karwińskim - Tydzień Walki z Narkomanią, przygotowywany wspólnie z Ośrodkiem ds. Zwalczania Narkomanii" - informuje D. Pěnťka.

Dla dzieci i młodzieży zorganizowano konkursy plastyczne. Pierwszy, noszący nazwę „Wakacje wolne od narkotyków", cieszył się wśród orłowskiej młodzieży ogromnym powodzeniem. Prace, malowane różną techniką, pokazano nie tylko na wystawie - zdobią one również kalendarzyk na rok 2002. Wydany on został w nakładzie 25 tys. sztuk i bezpłatnie dostaną go uczniowie szkół podstawowych i średnich powiatu karwińskiego. „Okno na zdrowy świat" to tytuł konkursu ogłoszonego dla uczniów szkół średnich. Tym razem jednak oceniani będą młodzi fotograficy i poeci. Wyniki znane będą w grudniu.

„To tylko kilka przykładów z naszej działalności. I trzeba przyznać, że nie chodzi nam tylko o organizowanie imprez kulturalnych czy sportowych. Dążymy także do tego, aby na wszystkich osiedlach powstawały place zabaw dla dzieci oraz boiska sportowe, na których można by było zagrać w piłkę czy koszykówkę. Nie zapominamy w swoim programie także o osobach niepełnosprawnych, bezrobotnych, emerytach. Zdajemy sobie sprawę z tego, iż niełatwo być »Zdrowym Miastem« w przemysłowej aglomeracji. Dlatego problematyka ochrony zdrowia oraz środowiska naturalnego znalazła się w naszym mieście na czołowym miejscu" - mówi D. Pěnťka.

WANDA KULA

◆ *Do najbardziej lubianych przez orłowian imprez organizowanych przez „Zdrowe Miasto" należą niewątpliwie te, które propagują zdrowy styl życia - Dzień Seniora, Bieg Terry'ego Foxa czy wystawa „Ogród i zdrowe miasto".*

Zdjęcia z archiwum „ZM"

PAMIĘCI POMORDOWANYCH PRZEZ NAZISTÓW OBYWATELI POLSKICH Z ISTEBNEJ, JAWORZYNKI I KONIAKOWA

W hołdzie poległym

W dniu 13 kwietnia 1945 roku, w momencie wycofywania się wojsk hitlerowskich z terenów okupowanej Rzeczpospolitej, w Jabłonkowie wydarzyła się wielka tragedia. Gestapo we wczesnych godzinach porannych rozstrzelało, na przestrzeie innych, 12 polskich obywateli (ośmiu mężczyzn i cztery kobiety), mieszkańców Istebnej, Jaworzynki i Koniakowa. Ofiary tego mordu oprawcy rozkazali pochować w zbiorowej mogile na cmentarzu żydowskim w Jabłonkowie.

Okupacja niemiecka na Śląsku Cieszyńskim rozpoczęła się już w pierwszych dniach wojny. Ziemie nad Olzą zostały zdobyte w dniach 1 - 2 września. Obszar Cieszyński wraz z Zaolziem został włączony do III Rzeszy, gdzie wszedł w skład tzw. Prowincji Śląskiej. Jaka była sytuacja w Jaworzynce, Koniakowie i Istebnej? Otóż wioski te zostały zdobyte przez oddziały wehrmachtu w godzinach porannych. Pierwsze strzały słyszano w okolicy już około godziny 5.00. Były to strzały oddziałów Straży Granicznej w rejonie Jaworzynki-Krzyżowej, która pierwsza zamierzała zatrzymać wroga.

Niemcy jednak w sile dwóch batalionów, z ciężką artylerią oraz odpowiednim wsparciem, skutecznie posuwali się naprzód. Mimo wysadzonego mostu w Istebnej-Glinianej wojska wehrmachtu już po paru minutach były w Istebnej. Garstka polscy żołnierze próbowali jak najdłużej zatrzymać wroga.

Zagrożonej Istebnej broniło około 120 żołnierzy dowodzonych przez kpt. Kotlika. Żołnierze ci tworzyli trzy plutony obronne, rozlokowane na terenie wioski. Z ograniczoną ilością amunicji (30-40 sztuk naboi na karabin), bez łączności radiowej i wsparcia, walczono bohatersko. Kpt. Kotlik wraz ze swoimi żołnierzami, nie mogąc utrzymać stanowisk obronnych, wycofał się w stronę Wisły. Istebna została zdobyta. Mieszkańcy jednak nie zamierzali złożyć broni. Z czasem uformowała się partyzantka leśna. Zaś dogodne warunki klimatyczne w pełni umożliwiały jej działalność.

Działalność partyzantów w cieszyńskich lasach i ich walka o wolność były prawdziwą zmorą dla wojsk niemieckich. Niemcy od dłuższego już czasu zamierzali rozprawić się z partyzantką. Tak wspomnieniach, wojsko to wówczas: *„(...) kradło bydło, zabijało i jadło (...) dokoła kościoła pełno było wozów, sań i snujących się żołnierzy. Od czasu do czasu było słychać odosobnione strzały. Nikt nie zwracał już na to uwagi (...)".*

Niemcy zamierzali jednak rozprawić się z mieszkańcami w inny sposób. Organ gestapo, odział w Cieszynie w dniach 10 - 11 kwietnia aresztował 38 mieszkańców Trójwsi. Aresztowań dokonano wczesnym rankiem. W Istebnej wyrywano ludzi z łóżek i wleczono na samo partyzantka postawiła sobie za główny cel likwidację gestapowców i urzędników współpracujących z Niemcami na terenie Istebnej. Rozpoczęła się walka, której ofiary padły po jednej i drugiej stronie.

Ktoś kiedyś powiedział, iż najważniejszy w wojnie jest początek wojny i koniec, zaś sam środek wojny to czas oczekiwania, czas nadziei. Tak samo było również w Istebnej, kwiecień 1945 roku to czarna karta w historii Trójwsi. Wielu współczesnych historyków regionu, badaczy oraz ludzi, którzy przeżyli tamte wydarzenia, zadaje sobie pytanie: dlaczego doszło do mordu na mieszkańcach Istebnej, Jaworzynki i Koniakowa? Czy powodem było aresztowanie urzędników Amtskomisariatu przez partyzantów? A może chodziło o likwidację Schwarza, głównego komendanta niemieckiego, przebywającego w Istebnej?

Skupmy się przede wszystkim na wiośnie 1945 roku. Pod koniec lutego na początku marca w Istebnej było pełno niemieckiego i ukraińskiego wojska. Jak pisze ks. Jan Urbaczka w swoich posterunek żandarmerii obok kościoła. W ten zimny poranek niektórzy mieszkańcy boso, w koszulach, otoczeni przez SS-manów na placu kościelnym ostatni raz widzieli swoje rodzinne strony.

Centralny punkt zborny znajdował się na Krzyżowej w Jaworzynce. Tam znajdowali się już aresztowani z Jaworzynki i Koniakowa. Wkrótce dotarli do nich aresztowani z Istebnej. Aresztowani znajdowali się na obszernym podwórzu dawnego posterunku Straży Granicznej, byli otoczeni kordonem SS-manów oraz strzelcami pilnującymi ich z okien plastrzelcami pilnującymi ich z okien placówki. Wspomniany już ksiądz Jan Urbaczka tak oto opisał to wydarzenie: *„(...) Jedni tłumaczyli się, że są niewinni, inni płakali, a niektórzy próbowali dowcipkować (...) większość była przekonana, że sytuacja jest bardzo ciężka (...)".* Część osób została zwolniona już na miejscu (6 osób), a reszta przewieziona do więzienia w Jabłonkowie. W Jabłonkowie we więzieniu okupanci pozostawili 12 osób, a resztę przetransportowali do Cieszyna.

W więzieniu w Jabłonkowie zostali zamknięci przez Niemców: rodzina Juroszków z Istebnej - Antoni Juroszek i jego synowie Jan i Stanisław, Franciszek Wawrzacz i Jadwiga Wawrzacz, Istebna. Paweł Byrtus z Istebnej. Józef Kujawa z Istebnej. Ewa Witoszkowa z Istebnej. Ferdynand Kobarski „Kibel" z Koniakowa. Paweł Motyka z Jaworzynki. Zuzanna Słowioczkowa z Jaworzynki. Zuzanna Czepczorówna z Jaworzynki.

Nazajutrz, w dniu 13 kwietnia 1945 roku we wczesnych godzinach porannych grabarz Wojnar już wykopał na cmentarzu żydowskim w Jabłonkowie obszerną mogiłę, w której spoczęły ciała mieszkańców Trójwsi. Więźniów wyprowadzono o świcie. Na cmentarzu ustawiono ich nad wykopanym dołem i rozstrzelano.

Były to ostatnie dni wojny. Wojska niemieckie wycofywały się z okupowanej Polski. Ze wschodu nacierała Armia Czerwona. W dniu 1 maja 1945 roku została wyzwolona Jaworzynka, Koniaków, Istebna, w dniu 3 maja wyzwolono Cieszyn. Wobec takiej sytuacji pojawiła się myśl, aby ciała 12 zamordowanych obywateli Trójwsi przewieźć na cmentarz katolicki w Istebnej.

Wydobywanie zwłok odbyło się w dniu 5 maja 1945 roku. Zrobili to Niemcy z Jabłonkowa na polecenie władz miejskich. Przy wydobywaniu zwłok byli obecni również dr Józef Mentel - lekarz z Jabłonkowa, dwóch członków Polskiej Milicji Narodowej z Jabłonkowa oraz 10 członków Polskiej Milicji Narodowej z Istebnej. Oględzin lekarskich po wydobyciu zwłok dokonał dr Józef Mentel.

Podczas ekshumacji zwłok byli obecni również krewni oraz rodziny pomordowanych. Z relacji mieszkańców dowiedziałem się, iż rodziny pomordowanych przeżyły prawdziwy koszmar. Niektórzy chcieli strzelać do znajdujących się na miejscu Niemców. Domagano się pomszczenia pomordowanych. Z wielkim trudem uniknięto wówczas kolejnej rzezi.

Ciała zostały w dniu 5 maja, sprowadzone przez milicję z Istebnej i uroczyście pogrzebane na cmentarzu katolickim w Istebnej we wspólnej mogile. W pogrzebie uczestniczyły rzesze miejscowej ludności. Już w wolnej ojczyźnie pochowano tych, co bronili swoich wartości i przekonań.

W 56. rocznicę tamtych tragicznych wydarzeń w mieście Jabłonkowie przedstawiciele społeczności Jaworzynki, Koniakowa, Istebnej, mieszkańcy miasta Jabłonkowa oraz Polacy mieszkający na Zaolziu złożą hołd tym wszystkim, którzy zostali zamordowani przez hitlerowców.

JANUSZ JUROSZEK

W niedzielę 11 listopada odbędzie się w Jabłonkowie wspomnieniowy mityng obywateli dla uczczenia pamięci 12 osób - mieszkańców wiosek Istebna, Jaworzynka i Koniaków, rozstrzelanych w Jabłonkowie przez hitlerowców 13 kwietnia 1945 roku. W ramach uroczystości odsłonięta zostanie tablica pamiątkowa ofiar zbrodni (Dom Kultury), odbędzie się też uroczysta msza święta (miejscowy kościół parafialny) oraz seminarium historyczne (Dom PZKO w Jabłonkowie). Uroczystość urządzają Czeski Związek Bojowników o Wolność i Koło PZKO w Jabłonkowie.

GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK

O okrutnym wojewodzie spod Jaworowego

Na niedużym wzniesieniu nad Tyrką stał modrzewiowy dworek wojewody Oldrzycha. Wszystkie pola pod Jaworowym były również jego własnością. Okoliczni chłopi harowali na nich od świtu do zmroku.

Wojewoda Oldrzych był znanym daleko szeroko okrutnikiem. Żona dawno go odumarła, a jedyna córka wyszła za mąż i wyniosła się gdzieś w dalekie strony. Żył więc okrutny wojewoda samotnie w swym dworku, wiecznie zły na siebie i na cały świat. Ludzie z daleka omijali modrzewiowy dworek, byle się tylko nie spotkać z okrutnikiem. Wylewał bowiem na takiego nieszczęśliwca wszystką swoją złość.

Pewnego dnia wczesnym rankiem przyszedł do dworku biedny chłop. Prosił pana pokornie o ulgę w pańszczyźnie na dwa lub kilka dni, gdyż jego żonę po urodzeniu córeczki trawi gorączka. Musi więc pozostać w domu, żeby się opiekować chorą i niemowlęciem.

Ale wojewoda Oldrzych był człowiekiem bez krzty litości. Zwymyślał okrutnie chłopa, sękatą laską wybatożył go do krwi i kazał hajdukom popędzić nieszczęśliwca wprost na pole. Późnym wieczorem, kiedy chłop przybiegł z pańskiego do chałupy, zastał dogorywającą żonę i rozkrzyczane z głodu maleństwo. W bezsilnym zapamiętaniu pogroził pięścią w stronę modrzewiowego dworku i krzyknął oszalałym głosem:

- Oby cię, okrutniku, życie skarało sromotnie za moją krzywdę!

Niedługo po owym wydarzeniu goniec z dalekich stron przygalopował na koniu z wieścią do wojewody, że dla jego ukochanej córki, która mu niedawno urodziła wnuczkę, nie ma już pomocy na świecie. Trawi ją straszna gorączka i lada dzień umrze. Oszalały z nieszczęścia wojewoda całą noc szykował się do wyjazdu.

Nad ranem przeleciała nad Jaworowym i okolicą taka burza, jakiej najstarsi ludzie nie pamiętali. Oślepiające błyskawice rozdzierały bezgwiezdne niebo, bezustannie waliły pioruny, a grzmoty, potęgowane stukrotnym echem, huczały w górach nie milknącą kanonadą. Na samym zaraniu piorun uderzył w zabudowania gospodarskie wojewody. Kryte słomą stodoły, stajnie i obory stanęły w płomieniach. Nawet bydła nie było komu ratować, bo zanim ludzie zbiegli się do pożaru, płomienie strawiły wszystko. Ostał się tylko jeden koń, wybrany przez wojewodę do podróży, trzymany przez noc w małej stajni w samym dworku. Tylko to jedno zwierzę udało się wojewodzie ocalić, kiedy sam z gołym życiem uciekał z pożaru.

Zarzyły się jeszcze dogasające zgliszcza i cichła powoli burza, kiedy wojewoda z obłędem w oczach dosiadł ocalałego konia i ruszył gdzieś w dalekie strony do umierającej córki. Nie wiadomo, czy zdążył na czas, bo już nigdy stamtąd nie powrócił.

Z biegiem lat pod Jaworowym powstała osada, którą od wojewody Oldrzycha ludzie nazwali Oldrzychowicami. W miejscu modrzewiowego dworku stanęły zabudowania młynarskie. Miejsce to do dziś dnia starzy ludzie nazywają „do Wojewodzika".

Legendę o Oldrzychowicach znalazłam w książce „Cudowny chleb" Józefa Ondrusza. Jest ta legenda mniej znana, a wybrałam ją dlatego, że ostatnio mamy sporo listów od naszych przyjaciół właśnie spod Jaworowego. Wierzcie mi też, że książkę pana Ondrusza warto mieć w swojej biblioteczce domowej - sporo w niej legend, bajek i baśni z naszego terenu. Można ją nabyć w Bibliotece Regionalnej w Karwinie, ale należy się pośpieszyć, bo np. w czeskocieszyńskiej „Olzie" już jej zabrakło. A może to być wspaniały gwiazdkowy podarunek - odpowiedni dla każdego!

Zapewnia was o tym **LITERKA**

✿ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ✿

Było fajnie

W październiku odbyło się na boisku koło polskiej szkoły w Oldrzychowicach spotkanie uczniów z rodzicami. Spotkanie staje się powoli tradycją, gdyż odbyło się po raz trzeci z rzędu. Na tym spotkaniu rozegraliśmy szereg współzawodnictw, gier i zabaw przygotowanych przez niektórych ofiarnych rodziców. Otrzymaliśmy szereg drobnych nagród, było wspaniałe mięso z rożna i mnóstwo smakołyków. Nie zabrakło też długo oczekiwanego meczu piłki nożnej - dzieci przeciw rodzicom. Wygrała dziecięca drużyna, jako że grało nas dużo więcej niż rodziców. Było po prostu fajnie!

Tomasz Nogol
PSP Oldrzychowice, kl. 5

O tej samej imprezie napisał także kolega klasowy Tomka, Adaś, któremu ogromnie podobało się pokonywanie ustawionych na boisku przeszkód, a najbardziej smakowały „pyszne kurczaki". List kończy się tak:

Do udanych sportowych zmagań i dobrej atmosfery przyczyniła się również wspaniała pogoda, toteż to spotkanie zostanie nam na długo w pamięci. **Adam Mohammad**
PSP Oldrzychowice

Dalszy list wpłynął od oldrzychowickich przedszkolaków. Dowiadujemy się, że odwiedził ich TL „Bajka" i że zagrali wspólnie z aktorami w bajce o Kopciuszku wg Jana Brzechwy: Kilka dziewczynek zaproszono na bal do księcia, a wszystkim przymierzano pantofelek. Wiadomość o tym przesłała pani Janka.

Co nowego »na Rozwoju«

Minęło już pół roku od chwili, gdy nasze przedszkole obchodziło swoje 50-lecie, wystawiając rewię „Kolorowe kredki". Emocje opadły, życie przedszkolne wróciło na normalne tory, ale nie oznacza to, że nie dzieje się nic ciekawego. Jeszcze pod koniec zeszłego roku szkolnego pojechaliśmy na wycieczkę do Tyry, gdzie dzieci śladami legend szukały zbójnickich dukatów. Po drodze znalazły gniazdo węża Złotogłowca, pomogły owczarzowi rozplatać złote runo, nazbierały kwiatków dla Dorotki na wianek dla Ondraszka itp.

Minęły wakacje, a w październiku urządziliśmy w przedszkolnym ogródku prawdziwe „Święto Ziemniaka". Dzieci dowiedziały się prawie wszystkiego o ziemniakach, współzawodniczyły w skakaniu w workach, przenosiły ziemniaki na łyżkach i w wiaderkach... Za wykonanie zadań zbierały stempelki z ziemniaków, a w finale czekała nagroda-niespodzianka. Na koniec wspólnie z rodzicami zasiadły do prawdziwej uczty ziemniaczanej. Były placki ziemniaczane, frytki, zapiekanki, krokiety i ciastka przygotowane przez nasze mamusie, babcie i panie z przedszkola. Wspaniałe przyjęcie trwało długo i było już prawie ciemno, gdy wygrzewaliśmy pyszne „pieczoki" z ogniska.

W imieniu dzieci i pań z przedszkola przy ulicy Akacjowej w Czeskim Cieszynie pozdrowienia śle prezes Macierzy Szkolnej **Irena Molin**

Najmądrzejszy pies

Mój pies nazywa się Misio i jest najmądrzejszym psem na całym świecie. Jest mały i duży, to znaczy, że jest średniego wzrostu. Ma bardzo miły pyszczek i ładny głos. W jego sierści są kolory: czarny, brązowy, siwy i biały. Rasa: Wandenski Baset.

Monika Kocyan
Trzyniec-Końska

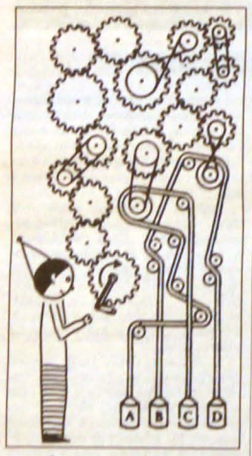

Pobaw się z Głosikiem

Głosik ostatnio postanowił zająć się wynalazkami technicznymi. Budował i budował swój specjalny podnośnik ciężarów, aż sam nie był w stanie powiedzieć, który ciężarek podniesie się, gdy zakręci dolnym kółkiem.

Czy potrafisz mu pomóc?

Rubrykę przygotowała:
IRENA STONAWSKA

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu", P.O.Box 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrava 1.
UWAGA! Pisząc do nas, nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

LEKTURA Z PRZYMRUŻENIEM OKA (479)

Z. OLECH

Graj, Cyganie... czyli Dziewczyna znad Olzy

- Ach, gdyby można się było dowiedzieć - zawołała pośpiesznie lady Jeane - gdzie rzeczywiście Anderson mieszka, byłabym niezmiernie zadowolona! Jeszcze dzisiaj przed naszym wyjazdem mogłabym może załatwić sprawę mieńkiej Harietty. W każdym razie nie wyjadę stąd, dopóki nie uporządkuję tej sprawy. Prawda, że pan postara się teraz odnaleźć tego pana Andersona, tym droższy przyjacielu?

- Jestem pani przyjacielem - wybuchnął lekarz, ściskając w swych dłoniach białą rękę pięknej kobiety. - Jestem przyjacielem na całe życie... - Podniósł jej rękę do ust i złożył na niej gorący pocałunek.

Lady Jeane zarumieniła się aż po korzonki włosów, zadrżała na całym ciele i wstrzymała oddech.

- Co pan robi, doktorze? - wyszeptała. - Proszę, niech pan wypuści moją rękę z uścisku.

- Nie, Jeane - zawołał Rylski, zdecyodwanym głosem - nie, ręki pani więcej nie uwolnię z uścisku, bo pragnę posiadać ją na zawsze wraz z sercem, do którego moje serce tęskni. W tej chwili muszę pani powiedzieć to wszystko, co przepełnia moją duszę od dawna. Wiem, że pani zwróci mi zaraz uwagę na łzy, którą pani nosi, że przypomni mi pani straszliwą śmierć swego męża i tożsamość ukrywać swoich uczuć. Pani z pewnością zechce zostać w Ameryce, ja zaś muszę wracać do mojej ojczyzny i dlatego dzisiaj postanowiłem zadać pani pewne pytanie, na które muszę otrzymać odpowiedź. Jeane, kocham panią całym sercem i pragnę widzieć panią szczęśliwą. Czy mógłbym liczyć na to, że kiedyś odwzajemni pani choć odrobinę uczucia?

Lady Jeane wolno podniosła ręce i położyła je na ramionach młodego lekarza.

- Drogi przyjacielu - szepnęła - czyż nie dostrzegłeś już od dawna, że i moje serce należy do ciebie?

Radosny okrzyk wyrwał się z piersi lekarza, który chwycił młodą kobietę w objęcia. Stali tak długo, połączeni w gorącym uścisku, zapominając o całym świecie.

- Więc rzeczywiście chciałabyś połączyć się ze mną, najdroższa? - zawołał dr Rylski, który pierwszy zdał sobie sprawę z tego, co się stało. - Więc chciałabyś istotnie zostać moją żoną? Zważ jednak, że nie jestem lordem i nie posiadam majątku.

- Pieniędzy ja mam dosyć - odparła lady Jeane. - Bo jestem przecież jedyną spadkobierczynią Seymourów, a na tytułach absolutnie mi nie zależy.

- Czy nie powinniśmy o naszym szczęściu zawiadomić Edwarda? - zawołał Rylski. - Jestem pewien, że ucieszy się ogromnie.

- Biedak - westchnęła Jeane - dlaczego on nie może być taki szczęśliwy, jak my?

- Dlatego, że oddał serce dziewczynie - odparł młody lekarz - która wydaje się na wieki dla niego stracona. Wątpię, czy Edward potrafiłby jeszcze raz w życiu pokochać.

- A szkoda - zamyśliła się lady Jeane. - Bo właśnie Edward potrafiłby uszczęśliwić kobietę. Ale zanim odszukamy Edwarda i zanim zakomunikujemy mu o naszym wielkim szczęściu, musimy przede wszystkim udać się do pana Andersona, aby załatwić z nim sprawę maleńkiej Harietty. Nie potrafiłabym cieszyć się moim szczęściem, dopóki ta sprawa nie będzie załatwiona. Proszę cię, najdroższy, idź i dowiedz się o adres Andersona, musimy koniecznie to ustalić.

- Za chwilę będę już miał ten adres, kochanie - odparł dr Rylski. - A wówczas pójdę z tobą do tego pana Andersona, bo już nie mam ochoty rozstawać się z tobą ani na chwilę.

Dr Rylski pobiegł do portiera hotelowego, pragnąc u niego zasięgnąć informacji. Odpowiedź otrzymał natychmiast.

- Mr. Anderson? Naturalnie, przecież to jest ten znany adwokat z New Yorku. Tu niedaleko ma swoją willę, w której chwilowo się zatrzymał. Willa ta wznosi się w pobliżu wielkiego mostu, biegnącego przez Niagarę.

Młody lekarz podziękował za informację i w kilka minut później obydwoje z lady Jeane mimo spóźnionej pory wyszli z hotelu.

Znalazłszy się przed willą, dr Rylski przycisnął guzik dzwonka. Po krótkiej chwili drzwi otworzył im służący, któremu Rylski podał swoją i lady Jeane wizytówkę.

Służący zaprowadził ich do salonu, prosząc, aby zaczekali tu przez chwilę. Wreszcie po kilku minutach zjawił się znowu i wprowadził ich do gabinetu Andersona.

Adwokat był nieco zdziwiony tą późną wizytą, bo już prawie dochodziła dziesiąta, mimo to jednak uprzejmie przywitał swoich gości, prosząc ich, aby zajęli miejsca.

- Najprzód musimy prosić o przebaczenie, Mr. Anderson - rzekł dr Rylski. - Że o tak późnej porze ośmieliliśmy się pana niepokoić. Z wizytówek naszych wie pan już, kim jesteśmy, a właściwie to nie ja, tylko lady Jeane Seymour pragnęła z panem w pewnej sprawie pomówić.

- Mr. Anderson - zabrała w tej chwili głos lady Jeane. - Przyszliśmy tutaj w sprawie dziecka, które znajduje się w pańskim domu i którym chcielibyśmy się zaopiekować. Przy pomocy pana dziecko to zostało uratowane przez naszego przyjaciela hrabiego Edwarda Porajskiego.

Na brzmienie tego nazwiska Anderson drgnął i teraz dopiero zdał sobie sprawę, że nazwisko to w jego pamięci pozostanie na zawsze.

- Istotnie, Mylady - odparł Anderson - dziecko to znajduje się pod moją opieką, na niczym mu nie zbywa i z pewnością nie zbywać będzie w przyszłości. Mała ma zapewnioną bardzo troskliwą opiekę.

- Bardzo pana przepraszam, Mr. Anderson - zaprotestowała lady Jeane - ale ja roszczę sobie prawa do tego dziecka i dlatego chciałam pana prosić, aby pan zechciał nam oddać małą. Narzeczony mój - wskazała dr. Rylskiego - będzie dla maleństwa czułym ojcem, a ja postaram się zastąpić mu matkę. Widzi pan teraz, Mr. Anderson, że lepszej opieki dla dziewczynki pan z pewnością nie znajdzie.

Adwokat Anderson zamyślił się na chwilę, wspominając teraz to wszystko, co mu mówiła Joanna.

- Madame - odezwał się wreszcie - z propozycji pani wnioskuję, że kierując panią tylko szlachetny zamiar, że pragnie pani biednemu dziecku zapewnić szczęśliwą przyszłość. A czy pani wie o tym, że to dziecko posiada matkę?

- Matkę! - zawołała lady Jeane zdziwiona. - To jest bardzo możliwe, ale okazuje się, że matka nie troszczyła się o dziecko, skoro nie opiekowała się nim dotychczas. Może jest to jakaś osoba wykolejona, a może to jakaś bardzo biedna kobieta, która musi sama z trudem zdobywać dla siebie kawałek chleba. Opierając się na tym wszystkim uważam, Mr. Andrson, że najlepiej będzie, jak pan małą Harietę nam odda.

(cdn.)

PIĘKNO STAREJ ARCHITEKTURY I TURYSTYCZNE TARGOWISKO PRÓŻNOŚCI

Kraków tysiąca spojrzeń

Nie sposób o Krakowie pisać jednoznacznie. Z dystansu mapy Polski i lekcji historii mniej więcej wiadomo, czego Polak może tu oczekiwać. Zamek królewski na Wawelu, Sukiennice i rynek (a może rynek i Sukiennice - mało kto wie, co ważniejsze?), poetycznie górujący nad zadzierającą głowy gawiedzią kościół Mariacki, ulica Floriańska - turystyczna wieża Babel, teatralny w swej oryginalności Barbakan... Gdzie człowiek nie spojrzy, zawsze trafi na to coś akurat dla Krakowa charakterystycznego.

Kraków tęzeje w ciasnej siatce ulic. Korki aut kneblują piękno architektury, z której Londynie czy Madrycie zrobiliby światowy hit. Tabuny ludzi depczą trakt od dworca głównego po rynek. Na każdym rogu straganiarki polecają obwarzanki, zwane tu bajgiełkami. Do czasu pojawienia ustrojowych zaliczano je do jadalnych „fast-foodów", dziś wypiekane są przez McDonald's, KFC i pizzerie, jaskrawo reklamujące globalne potrzeby i nie szczędzące otoczeniu garnuszkowych woni. Renomowane kawiarnie na rynku maksymalizują ceny wprost proporcjonalnie do powierzchnią tzw. ogródka, którymi „wyszły" na trotuar. Ta „zmiana" czasem ogranicza się do historycznej nazwy, jest echem bardzo już odległych czasów...

Całe życie Krakowa jest na rynku. Wciąż chmary gołębi, siwych, ugadanych i ugruchanych. Nic nie robią sobie z przechodniów, a tym bardziej z wózków Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami tu i ówdzie porozstawianych punktów kontaktowych ludzi chętnych do karmienia ptaków. Groch wala się po chodnikach i piaskowcach chodnika koło Sukiennic („kocie łby" zniknęły tu za sprawą prof. Wiktora Zina i jego koncepcji odnowy historycznego centrum, której efektem było dużo problemów z uznaniem renesansowej oryginalności tego miejsca przez UNESCO). Pod nogami wala się nie tylko groch. Jedni wkraczają w stada gołębi niczym na weneckim placu Świętego Marka, rozkoszując się kontaktem z naturą. Drudzy na sztorc przybijają do przodździe do parapetów, podrzucają ptaki. Gołębie uwodzone przez śmierć zbierają się w zaułkach renesansowych ulic...

W tym harmiderze przechodniów prawie nikt nie zwraca na nie uwagi. Mijane są szyldy i witryny. Głowy i ręce przyciągają wyprzedaże. Ważne są kursy walut, angielska porcelana, francuskie wina i sery. Wystawy kuszą towarem o obcobrzmiących metkach. Moda i wyprodukowanego nad Wisłą, bez żadna reklama. Choć jest polski bursztyn - bursztyn - to w srebrze, to w dodo osiągający niebotyczne ceny. „Boutique z upominkami", klient mówiący po włosku nie może się zdecydować - kolia czy bransoleta? W końcu bierze wszystko, co mu wpadło w oko. Zadowolony. Za nim podąża - sługa? Gorowca? Taszczy torby i pudła. Tutaj z Polski rodem poprzestają na obejrzeniu towaru. Dla nich za wysokie progi...

Turystyczne targowisko próżności nie wzrusza mieszkańców Krakowa. Nie przy zdrowych zmysłach nie będzie doczyt się w sklepie między skomasowanymi kolejkami wycieczkowiczów. Miejscowi mają swoje sklepy, swoich sprzedawców reagujących na ich zapotrzebowania. Określenie „spod lady" we współczesnym Krakowie nabiera innego wymiaru. Na szczęście jest Kleparz. Każde polskie dziecko wie, że ganiał tam kotki „kot w butach". Dziś Kleparz przypomina „trójtarg" spożywczy dostosowany do zasobności portfelów mieszkańców podwawelskiego grodu. Tuż za furtą rozłożyły się murowane stoiska z mięsem, nabiałem, kwiatami, miodem i tym, czego dusza zapragnie. Nieco dalej w głębi „murowańce" przechodzą w długie lady (także sklecone z desek), a nad nimi królują roześmiane, piersiaste przekupki. Zdarzy się krzepki staruszek, zachwalający śliwki (rzecz jasna węgierki). „Pani spróbuje, jakie słodkie" - podtyka. Tu nie kupuje się w ciemno. Rwie się i kraje - spróbować nie zawadzi. Jest też trzeci wymiar Kleparza. Nieco dalej. Wzdłuż ulicy pod murami domów kwitnie naręczny handel zza Buga. Nie ma tu krzyków i nawoływań - działają zbiorowe mechanizmy obronne. Mundur strażnika wnet zmienia konstelację jeszcze przed momentem handlujących...

Planty - to czterokilometrowe antidotum na miasto. Powstały na początku XIX wieku w miejsce rozebranych murów obronnych (stąd nazwa, bowiem mury, wały i fosę splantowano). Rozbierając okowy miasta, równocześnie wprowadzono trochę przeciągu do nazbyt „morowego powietrza" podgrodzia. Miłośnicy historii mogli tylko kwilić. Resztkę fortyfikacji miejskich z bramą Floriańską, Barbakanem i trzema basztami połączonymi kamiennym murem ocalono, argumentując, iż pozbawienie miasta ochrony od północnych wiatrów byłoby wręcz nierozsądne.

Przez ponad sto lat planty swoją rangą dorównały rynkowi. Stały się krakowską instytucją. Zieloność drzew i krzewów, czasem sypane, a czasem asfaltowe alejki. Są planty „przechodnie", po których tam i z powrotem gnają ludzie. Są planty wspomnieniowo-spacerowe: „O, tu Stanisław Wyspiański zaaranżował swoje chochoły!", „Tu przy Pałacu Biskupim w 1979 roku krakowiane wiwatowali na cześć Jana Pawła II". Są oczywiście planty intymne oraz planty pustych alejek i skulonych na ławeczkach postaci. Planty są pauzą wytchnienia za ciasnotą centrum i wdechem przed skokiem w kolejną godzinę życia...

Często słychać tu brać studencką. Niczym kołek w płocie w samym centrum zielonego pasażu wybudowano uniwersyteckie Collegium Novum. Nieco dalej na ulicy Jagiellońskiej przed naszymi oczami cofa się czas. Uwagę przechodniów zwracają dwa ceglane, okazałe budynki z gotyckim wykuszem sterczącym niczym orli nos z lica. Ciężkie drzwi - ciemna sień - dziedziniec Collegium Maius. Odkrywczo-piękny w swej arkadowej prostocie. Głosy przybyszów odbijają się echem o mury, kołują nad studnią. W oknach migocze światło elektryczne. Tu oglądane są skarby Uniwersytetu Jagiellońskiego i... Oskar Andrzeja Wajdy.

Im dalej od Traktu Królewskiego wiodącego od ulicy Floriańskiej, przez Rynek Główny, ulicę Grodzką aż do siedziby królewskiej, tym ciszej robi się pod Wawelem. Można kontemplować cuda budowniczych miasta. Niezwykły wertykalno-horyzontalny kontrast tworzą sąsiadujące ze sobą kościoły pod wezwaniem Piotra i Pawła (notabene pierwsza barokowa świątynia krakowska) oraz św. Andrzeja, niezmiernie surowego w swej romańskiej prostocie. XII-wieczna powściągliwość tego ostatniego znika z chwilą przekroczenia ciężkich wrót. Wnętrze przytłacza swoją dekoracyjnością. Złoto wprost kapie z barokowych ołtarzy... Nad wszystkim tryumfuje ambona w kształcie łodzi Piotrowej.

Rynek. Od ponad stu lat miejscem spotkań przyjezdnych i tutejszych jest pomnik Adama Mickiewicza dłuta Teodora Rygiera. Cokół, na którym stoi wieszcz, otaczają alegorie Ojczyzny, Poezji, Nauki, Męstwa. Co chwila dosiadają do nich postacie symbolizujące amerykanizację polskiej kultury - te od stóp w adiddasach do głów w czapkach baseballowych. Wyczyny złotej młodzieży obserwują nie tylko niezmordowane krakowskie kwiaciarki, świątek-piątek handlujące wonnym towarem, ale i bywalcy kawiarni w Sukiennicach - tej „od Adasia". Po drugiej stronie średniowiecznego supermarketu bowiem też jest kawiarnia, ale ta „od Tadzia". Przez okna tej ostatniej widać miejsce, w którym 24 marca 1794 roku (w dzień targowy zresztą) Tadeusz Kościuszko składał przysięgę, podnosząc do rangi narodowej insurekcję.

Pijąc włoską kawę w tej pierwszej kawiarni - „U Noworola", jak zwykli mówić bywalcy - ma się dodatkową atrakcję. Przez okna można podziwiać bazylikę Mariacką. Smukłe wieże jednakowo dostojnie wyglądają rankiem i wieczorem. Może to sanktuarium w świetle księżyca jest jeszcze bardziej bajkowe i nierzeczywiste? Skrzą się rzeźbione niebiosa, na szczycie jaśnieje korona Marii Panny. Wokół aksamit nocy tłumi głosy w okalających rynek ogródkach. Tu i tam dobiega turkot kół dorożek, stukot końskich kopyt. Tuż pod księżyca rogalikiem uchyla się okienko. Hejnalista wysuwa złotą trąbkę. Brzmi hejnał z wieży Mariackiej. Może bardziej popularny niż polski hymn.

MARTYNA RADŁOWSKA-OBRUSNIK

▲ *Collegium Maius - gotyckie dostojeństwo nauki. Dzięki fundacji królowej Jadwigi zakupiono kilka domów, przebudowując je na sale wykładowe i mieszkania dla nauczycieli. Tu się zaczął Uniwersytet Jagielloński.*

◄ *Pomnik Adama Mickiewicza ciągle stawia czoła zdobywcom cokołów.*

Gołębie i gołębiarki...

▼ *Nowocześnie murowany Stary Kleparz. Supermarkety mogą się schować...*

SŁOWACY I SERBOWIE ŁUŻYCCY ORGANIZATORAMI SEMINARIUM MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH W KROMIERZYŻU

Mniejszości wśród większości

Mniejszości wśród większości - pod taką nazwą odbyło się w dniach 19 - 20 października w Kromierzyżu szóste seminarium słowiańskich mniejszości narodowych FUEN (Federalnej Unii Europejskich Mniejszości Narodowych), które tym razem zorganizowane zostało przez „Obec Slovákov v ČR" oraz „Związk Łużickich Serbow Domowina" z Budziszyna. Na zaproszenie organizatorów seminarium, przesłane do Kongresu Polaków w Republice Czeskiej, polską mniejszość reprezentowali wiceprezes Rady Polaków Bronisław Walicki oraz członek Rady Michał Chrząstowski z Pragi.

W imieniu gospodarzy uczestników seminarium przywitał Jozef Gáfrik, który - prezentując uczestniczące w seminarium mniejszości - imiennie przedstawił najbardziej szacownych uczestników: prezydenta FUEN - Romedi Arquisa (przedstawiciela mniejszości retoromańskiej ze Szwajcarii); przewodniczących stowarzyszeń organizujących spotkanie - Jana Puka („Domowina") i Petra Lipták („Obec Slovákov"); Andreja Šulitka, dyrektora sekretariatu Rady Rządu RC ds. Mniejszości Narodowych i innych.

Jan Puk, nawiązując do aktualnych wydarzeń w świecie, sformułował pytanie, które powinno towarzyszyć obradom - jak jako mniejszości mamy szansę przeżyć wśród większości? R. Arquisint wyraził zadowolenie z ożywienia działalności mniejszości słowiańskich. Przybliżył historię FUEN i przedstawił problemy mniejszości w innych krajach europejskich.

Problemy legislacyjne mniejszości narodowych w Republice Czeskiej zaprezentował bardzo szczegółowo Andrej Šulitka, podkreślając zwłaszcza problemy wynikające z braku jednoznaczności przepisów. Tematykę tę kontynuował Bronisław Walicki, który podjął temat problemów legislacyjnych związanych z pisownią imion i nazwisk przedstawicieli mniejszości narodowych w RC. Sytuację słowackiej mniejszości narodowej w RC i jej problemy zaprezentował Petr Lipták, wskazując między innymi, że przyjęte prawa szkolne umożliwiające utworzenie szkoły narodowej nie umożliwiają Słowakom rozwiązań najbardziej ich interesujących, to znaczy tworzenia państwowych szkół czeskich z elementami słowackimi. Tym sposobem przedstawił jedną z propozycji praktycznych rozwiązań tego, co podjął wcześniej Pavel Vranovský w rozważaniach teoretycznych na temat rozumienia dwujęzyczności, dwukulturowości i „słowackości".

W dalszej kolejności sytuację innych mniejszości narodowych zaprezentowali przedstawiciele mniejszości rosyjskiej w Estonii (Nikolai Solowei), ukraińskiej w Czechach (Petr Kaleta), czeskiej na Słowacji (H. Mickuvová), chorwackiej z Wojwodiny (Bela Tonkovic), słowackiej z Węgier (Jan Fuzik), słoweńskiej z Austrii (Franc Wedenik), serbochorwackiej z Niemiec (Jurij Wuschansky/Łušćanski) i chorwackiej z Austrii (Valentin Grandits).

Wszystkich uczestników seminarium przyjął na ratuszu burmistrz Kromierzyża, Petr Šedláček, tam też spotkał się z nimi przewodniczący miejscowej mniejszości słowackiej, Jozef Piatnica. Po wstępnym powitaniu i przedstawieniu w skrócie historii tego uroczego miasta oraz wręczeniu drobnych upominków w postaci prospektów, burmistrz poprosił gości o wpis do księgi pamiątkowej i zaprosił wszystkich na uroczysty obiad, na którym - oprócz oficjalnych toastów, życzenia owocnych obrad ze strony burmistrza i dalszego rozkwitu miasta ze strony uczestników - przy stole wynikł... spór na temat, co lepsze - Becherówka czy Dämenovka, którą Słowacy poczęstowali uczestników.

Wieczór, w którym już niestety nie mogłam uczestniczyć, zakończył się oglądzinami wspaniałego zamku arcybiskupa ołomunieckiego będącego pod egidą UNESCO. Nazajutrz na zakończenie seminarium odbyła się wycieczka krajoznawcza do miejscowości Welehrad i Mikulczyce.

JANINA URBAN

Z okazji 40-lecia wspólnego pożycia małżeńskiego naszym Kochanym Rodzicom i Dziadkom

państwu ANNIE i PAWŁOWI OLSZAROM

dużo, dużo zdrowia, optymizmu życiowego, długich lat oraz błogosławieństwa Bożego życzą córka Krystyna i syn Zbyszek z rodzinami. OL-376

Dnia 5 listopada obchodzi zacny jubileusz 90 lat

pan ADOLF BEZECNY

z Trzyńca Osówek, były pracownik laboratorium chemicznego HT. Życzenia zdrowia i radości z życia składają tatusiowi synowie Jerzy i Andrzej wraz z rodzinami. OL-367

Dnia 5 listopada obchodzi swój zacny jubileusz 80-lecia urodzin

pan inż. EMIL HILA

z Orłowej-Lutyni. Z tej okazji dużo zdrowia i błogosławieństwa Bożego życzą szwagierka oraz Leszek z rodziną. O-104

Z okazji zacnego Jubileuszu 70. urodzin

pana KAROLA KAWULOKA

z Piosku wiele szczęścia, zdrowia i pomyślności życzą małżonka, syn Władysław, córki Halina i Lida z rodzinami oraz szwagierka Terezka z mężem. B-151

Dnia 5. 11. 2001 obchodzi piękny jubileusz życiowy nasza Kochana Mama, Teściowa i Babcia

IRENA MUCHOWA

Z tej okazji najlepsze życzenia składają Jej synowie z rodzinami. O-113

Z okazji pięknego jubileuszu

panu MIROSŁAWOWI BRAŻDZIE

szczere życzenia - chwil jasnych w życiu i powodzenia, zdrowia, spełnienia marzeń na każdym kroku, życia bez trosk i goryczy składają żona, córka i wnuczęta. RK-455

„Tylko życie pełne poświęcenia jest coś warte. Więc nie ustawaj w dawaniu".

Dnia 5. 11. 2001 obchodzi 70. urodziny

pan ANTONI PODSTAWKA

z Markłowic. Z tej okazji najserdeczniejsze życzenia dużo zdrowia i błogosławieństwa Bożego składają dzieci z rodzinami. RK-450

Dnia 4. 11. 2001 mija smutna 10. rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. PAWŁA PYRCZAKA

z Grodziszcza. O chwilę wspomnień i modlitwę proszą najbliżsi. OL-371

kronika rodzinna

Dnia 4. 11. 2001 mija 20. rocznica zgonu naszej Kochanej

śp. KAZI BAJER

z Suchej Górnej. O modlitwę i wspomnienie proszą najbliżsi. RK-445

Dnia 4 listopada obchodziłby 70. rocznicę urodzin

śp. inż. LUDWIK BRUDNY

O chwilę wspomnień proszą żona, córka i syn z rodzinami. OL-352

„Bezsenną nocą, Mamuś moja, myślami cień Twój gonię
czasem pobladły obraz Twój wysnuwam
z dalekich wspomnień ..."

Dziś 3 . 11. 2001 obchodziłaby swoje 95. urodziny Droga Matka

śp. EMILIA PINDUROWA

z domu Prutkówna z Hawierzowa, ostatnio zamieszkała w Rożnowie pod Rad., która zmarła 8. 7. 1997. Wszystkich, którzy Ją znali i kochali, prosimy o chwilę wspomnień. Najbliższa rodzina. OL-366

„Wspomnienie to cicha nuta wyjęta
z tonów przeszłości,
Wspomnienie to nić wysnuta ze złotej
przędzy miłości..."

Dnia 3. 11. 2001 skończyłby 90 lat

śp. JAN CZUDEK

z Nawsia. Wspominają synowie z rodzinami. OL-374

Dnia 5. 11. mija 40. rocznica śmierci

śp. JÓZEFA WENDRINSKIEGO

z Cierlicka Górnego. O chwilę wspomnień i modlitwę proszą najbliżsi. OL-368

„Woda płynie, kwiat usycha, lecz wspomnienie nie zanika".

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy, że dnia 19. 10. 2001 odszedł nagle w wieku 79 lat nasz Najdroższy Brat, Szwagier, Ojciec Chrzestny, Wujek, Kolega

śp. GABRIEL STANKUSCH

zamieszkały w Trzyńcu, z zawodu rzeźnik. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w poniedziałek 5. 11. 2001 o godz. 14.30 z kościoła w Koniakowie. W smutku pogrążona rodzina. OL-373

teatr

SCENA POLSKA - CZ. CIESZYN: Dziady (4, godz. 17.30, gr. JAP-2).

kina

KARWINA - Centrum: Przerwa: szkoła zamknięta (3, 4, godz. 15.30, 5, godz. 17.45), Zwierzę (3, 4, godz. 17.45, 20.00, 5, godz. 20.00), **Reflex**: Dziennik Bridget Jones (3, 4, godz. 17.00, 20.00), 15 minut (5, godz. 17.00, 20.00), **Eks:** Finał Fantasy: Esencja życia (3, 4, godz. 19.00), **CZESKI CIESZYN - Central:** Dr Dolittle II (3 - 5, godz. 17.15, 19.45), **TRZYNIEC - Kosmos**: Historia rycerza (3, 4, godz. 17.30), Dr T. i jego żony (3-5, godz. 20.00), Szalona/Piękny (5, godz. 17.30), **BYSTRZYCA** - Ewolucja (3, godz. 18.00).

zaproszenie za Olzę

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA - Do 30. 11. wystawa pt. „Znów minie wiek... - Literatura polska na Śląsku Cieszyńskim 1920-2000". Ekspozycja prezentuje wybrane utwory zamieszczone w „Antologii literatury nadolziańskiej" autorstwa Leona Miękiny, wydane w Cieszynie w br. Wystawę można zwiedzać w siedzibie Książnicy przy ul. Menniczej 46. Otwarte: pon., wt., śr. i pt. w godz: 8.00-15.00.

wystawy

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ

▲ **Muzeum Tragedii Żywocickiej** - „Broń ze zbiorów Muzeum Ziemi Cieszyńskiej". Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **Muzeum Techniki w Pietwałdzie** - Stała ekspozycja - wystawy: „Tramwaje w Karwińskiem i Ostrawskiem", „Dźwięk i czas". Otwarte: wt-pt: 9-16, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **JABŁONKÓW** - stała ekspozycja - „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy"; „Ceramika na Śląsku Cieszyńskim". Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **Interklub" Karwina** - rynek Masaryka 10: - Do 11. 11. wystawa „Szkoła zabawą". Otwarte: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

PAŃSTWOWE ARCHIWUM POWIATOWE w Karwinie - Wystawa o historii plakatu z własnych zbiorów. Otwarte: po, śr: 8-17; wt, czw: 8-15; pt: 8-14.30.

GALERIA ZAMKOWA „CHAGALL" w Karwinie - Do 7. 11. wystawa „František Hodonský - obrazy". Otwarte: po-pt: 9-19, so: 9-18, nie: 9-12.

MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYŃCA - Do 29. 11. wystawa „Skamieniałe morze". Wystawa otwarta codziennie oprócz soboty i poniedziałku od 9-16, nie: 13-17.

▲ **Galeria na schodach** - Do 30. 11. wystawa twórczości Břetislava Slováčka.

STARY KLASZTOR w Jabłonkowie - Do 11. 11. - jubileuszowa XV wystawa fotografii. Otwarte: 10-17.

HUDECZEK

Fa Ing. Mieczysław HUDECZEK
735 64 Havířov, Na Kopci 1
tel/fax: 069/688 2877-8

poszukuje pracowników następujących profesji:

1. PROJEKTANTA OPROGRAMOWANIA SYSTEMÓW TECHNOLOGICZNYCH - INFORMATYKAy

Wymagania:
- wykształcenie wyższe, kierunek cybernetyka, automatyzacja, ewent. inny kierunek elektro
- warunek - znajomość programowania automatów SAIA, SIMATIC lub inne mile widziane

2. PROJEKTANTA ELEKTRO

Wymagania:
- wykształcenie wyższe, kierunek elektro (silnoproud)

Zgłoszenia wraz z krótkim życiorysem prosimy przesłać pod wyżej podanym adresem do 20 listopada 2001.

AO-107

www.elmax.cz

Elmax® elektro

U nas spadają tylko ceny

▼ **Odkurzacz ZELMER Flip 321.5**
- moc maksymalna 1300 W
- maksymalna moc użyteczna 285 W
- 4 stopnie filtracji

5 worków Gratis!

2.290,- 1.890,-

9.990,- 7.990,-

▲ **Automatyczna pralka POLAR PDT 585**
- znamionowa moc przyłączeniowa 2300 W
- zużycie energii elektrycznej 1,18 kWh (dla programu bawełna 60°C)
- zużycie wody 65 l

Elmax Wszystko na elmaximum

Třinec, ul. Jablunkovská 410, tel.: 0659/32 22 46
Třinec, ul. 1.Máje 230, tel.: 0659/32 31 32
Český Těšín, ul. Nádražní 7, tel.: 0659/713 291
Český Těšín, ul. Odboje 11, tel.: 0659/731 813
Karviná 6, Třída Osvobození 1764, tel.:069/632 36 69

OLZA 2198

Firma »PIEC - EXPORT«
spółka z o. o.

Zatrudni od 1. 1. 2002

sekretarkę/księgową

do działu handlowego w Olbrachcicach k. Czeskiego Cieszyna

Wymagania:
- znajomość języka czeskiego
- znajomość języka polskiego
- znajomość języka angielskiego - mile widziana
- znajomość obsługi komputera
- znajomość księgowości (podvojné účetnictví)

Zgłoszenia wraz z życiorysem prosimy przesyłać do 20. 11. 2001 pod adresem:

PIEC-EXPORT, spol. s r. o., Kostelní 501, 735 43 Albrechtice u Č. Těšína

OL-2042

co, gdzie, kiedy

UWAGA RODZINA KATYŃSKA! - Z okazji Dnia Zmarłych spotykamy się we wtorek 6. 11. o godz. 14.30 na Konteszyńcu (pod pomnikiem).

GUTY - MK PZKO zaprasza na imprezę z okazji MOKiP 4. 11. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie prelekcja Jana Szymika nt. ziołolecznictwa oraz wystawa i sprzedaż książek.

HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE - Klub Seniora zaprasza na spotkanie w środę 7. 11. o godz. 16.00 do Domu PZKO. W programie inż. Zdzisław Żwak opowiadać będzie o swoim pobycie w Afganistanie.

WĘDRYNIA - MK PZKO zaprasza na dyskusję o Zjeździe PZKO oraz spotkanie z delegatami w środę 7 bm. o godz. 17 do „Czytelni".

BOGUMIN - Klub Kobiet PZKO zaprasza na spotkanie w poniedziałek 5. 11. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

ogłoszenia

BEZPŁATNA szacunkowa wycena znaczków pocztowych, monet, widokówek. SKUP i SPRZEDAŻ. ALFIL, Haličkova 12, Cz. Cieszyn, tel. 0659/711 871. OLZA - 2194

SPRZEDAM małą krówkę Jersey po pierwszym cieleniu można i z cielakiem + 2 cieliczki mięsne po 120 kg. Tel. 33 57 11 wieczorem. AD-104

KUPIĘ - starsze instrumenty muzyczne. Tel. 0659/746 762 po godz. 19.00; 0603 206 678. OL-372

MAŁOWANIE drzwi, zimą zniżki. Tel. 0659/742 469, p. Balicki. OL-370

PSP IM. ST. HADYNY W BYSTRZYCY zatrudni od 1. 1. 2002 na pełny etat księgową. Warunki:
- podwójna księgowość (podvojné účetnictví), 5 lat praktyki,
- praca z komputerem,
- znajomość jęz. polskiego i czeskiego,
- orientacja w problematyce szkolnej

oraz od 1. 1. 2002 na etat 0,86 do świetlicy szkolnej wychowawczyni, ew. przedszkolankę.

Informacje: nr tel. 0659/386 250, 386 251. Pisemne podania prosimy kierować pod adresem: SP im. St. Hadyny z pol. jęz. naucz. w Bystrzycy, 739 95 Bystrzyca 366. OL-375

FORTISSIMO

zatrudni od 12. 11. 2001

pracownika kantoru wymiany walut

Wymagamy - wykształcenie średnie
- sumienność, uczciwość
- umiejętność pracy z PC

Oferujemy - zatrudnienie na stały etat
- odpowiednie wynagrodzenie

Miejsce pracy - Czeski Cieszyn

Zgłoszenia wraz z życiorysem prosimy przesyłać do 8 listopada br. pod adresem: Fortissimo, s. r.o., Lidická 1264, 739 61 Trzyniec Tel. 0659 / 335 000, e-mail: info@devizy.cz

OLZA 2196

GŁOS LUDU

✦ W Vydavatelství OLZA - Wydawnictwie OLZA, s.r.o. wydaje Kongres Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ✦ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", P.O. BOX 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrawa ✦ Redaktor naczelny Henryka Bittmar ✦ Zastępca: Bogusław Krzyżanek ✦ Telefony: centrala 6607111, sekretariat 6607252 (i fax), dział sportowy 6607258, redaktorzy 6607242, 6607248, 6607256, e-mail: glosludu@ostrava.cz ✦ Adres wydawcy: Kongres Polaków w RC, Komenskiego 4, 737 01 Cz. Cieszyn, IČO: 00535613 ✦ Adres wydawnictwa: Vydavatelství OLZA - Wydawnictwo OLZA, s.r.o., Čapka 200/7, 737 01 Cz. Cieszyn, IČO: 48396761, e-mail: olza@silesnet.cz ✦ Ogłoszenia przyjmowane są w dni powszednie od godz. 8.30 do 15.30, do 15.00 w redakcji „Głosu Ludu" w Ostrawie; w Biurze Ogłoszeń Wydawnictwa „OLZA", przy ulicy Čapka 200/7 w Cz. Cieszynie w dni powszednie od godz. 8.30 do 15.30, w dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn; w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia. ✦ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ✦ Miejsce wydania: Ostrawa ✦ Dostawę prenumeratorom prowadzi w imieniu wydawcy spółka Předplatné tisku, s.r.o., Abocentrum, Moravská náměstí 12D, P.O. BOX 351, 659 51 Brno; zamówienia: tel. 05/41 23 32 32, fax: 05/41 61 61 60, e-mail: abocentrum@pns.cz; reklamacje: 0800 - 171 181. Stosunki umowne między wydawcą a prenumeratorami regulują ogólne zasady handlowe. ✦ Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. ✦ Druk: TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, s.a. ✦ Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania. ✦ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

SPRAWOZDANIA KLUBU KULTURY DO WGLĄDU W JEGO KANCELARII

W przyszłym roku jubileuszowy »CieLaF«

TRZYNIEC (db) - **Wolontariusze współpracujący z trzynieckim Klubem Kultury myślą już o przygotowaniach przyszłorocznych imprez. Najważniejszą z nich będzie niewątpliwie jubileuszowa - 10. edycja - festiwalu polskich, czeskich i słowackich filmów fabularnych, Cierlickiego Lata Filmowego.**

„Z naszym projektem wystąpiliśmy także do Funduszu Wyszehradzkiego, ubiegając się o patronatu poprosimy - jak zwykle ministrów kultury uczestniczących krajów" - informuje pełnomocnik Klubu Kultury T. Wantuła. „Myślimy o poszerzeniu formuły festiwalu o spotkanie studentów i wykładowców na ich filmowych. Jeżeli ta propozycja zostanie przyjęta, mógłby w Cierlicku powstać studencki film dokumentalny o naszej imprezie".

Niezależnie od tych przygotowań klub prowadzi również bieżącą działalność. W ubiegłym tygodniu zorganizował na naszym terenie już po czwarty z rzędu prezentacje programów telewizyjnych Stanisława Sielickiego. Seniory wśród uczniów szkół podstawowych S. Sielicki przedstawił program poświęcony Unii Europejskiej. Był występ w PSP w Karwinie-Nowym Mieście wysoko oceniła dyrektor szkoły Jadwiga Palowska. „Ponownie okazało się, że te spotkania pomagają pokazać naszym uczniom szereg ważnych treści i informacji" - stwierdziła pani dyrektor. „S. Sielicki nie tylko przybliżył dzieciom w zabawnej formie wiele faktów na temat krajów UE, ale zawarł w swoim programie także akcenty patriotyczne".

Obowiązkiem Klubu Kultury, wynikającym z ustawy o towarzystwach użyteczności publicznej, jest m.in. opracowanie dorocznego sprawozdania. „Sprawozdania są dokumentem publicznym i wszyscy zainteresowani naszą działalnością mogą się z nimi zaznajomić w naszej kancelarii w Trzyńcu - po uprzednim telefonicznym uzgodnieniu terminu (nr tel. 0659/330 105)" - informuje T. Wantuła. Dodajmy, że statutowa działalność Klubu polega przede wszystkim na organizowaniu niekomercyjnych imprez kulturalnych, środki na tę działalność pochodzą natomiast z dotacji, darów, wpływów z imprez i z reklam. Rok 2000 zakończył się w Klubie stratą w wysokości 94 tys. koron. Na podstawie decyzji rady wykonawczej została ona pokryta ze środków z wkładów założycieli towarzystwa.

„RÓWNICA" ZAŚPIEWA I ZATAŃCZY W KARWINIE

»Kalina« 20-letnia

W latach 1954-56 działał w Karwinie-Frysztacie chór żeński pod kierownictwem Wandy Kondziołka, który rozwinął swoją działalność w 1981 roku przybrał nazwę „Kalina". Jego dyrygentem jest Otokar Winkler, pod którego kierownictwem chór osiąga wkrótce liczne znamiennych sukcesów.

Z okazji 20-lecia istnienia „Kaliny" będzie się w sobotę 10 listopada br. o godz. 16.00 w Miejskim Domu Kultury w Karwinie-Nowym Mieście koncert jubileuszowy, w którym udział weźmie również drugi chór frysztackiego Koła PZKO „Hejnał-Echo" pod kierownictwem Jadwigi Karolczyk.

Natomiast w drugiej części koncertu, który poświęcony będzie również 110. rocznicy urodzin pisarza Gustawa Morcinka, wystąpi Dziecięca Estrada Ludowa „Równica" z Ustronia, która niedawno odniosła wielki sukces w Hawierzowie. W 35-osobowym zespole występują dzieci w wieku 7-15 lat w oryginalnych strojach cieszyńskich. Program „Równicy" oparty jest na regionalnych pieśniach i tańcach Ziemi Cieszyńskiej, a urozmaica go poezja w gwarze cieszyńskiej. „Równica" należy do najlepszych zespołów folklorystycznych na Śląsku.

Bilety na koncert można nabyć we wtorek, czwartek i piątek w godz. od 16 do 19 w Domu PZKO w Karwinie-Frysztacie oraz bezpośrednio przed koncertem w Miejskim Domu Kultury. **(J. W.)**

Odkrywanie talentów

Grupa Literacka '63 ogłosiła KONKURS LITERACKI dla młodzieży szkół średnich oraz dla twórców zaawansowanych. Termin przesyłania prac konkursowych upływa z dniem **10 listopada 2001**. Przypominamy, iż do konkursu należy przesłać zestaw(y) pięciu wierszy lub jeden poemat (min. 3 strony maszynopisu), dotąd niepublikowanych i nienagradzanych.

Konkurs jest anonimowy. Zestawy wierszy, zaopatrzone godłem autora należy przesłać pod adresem: WACHO spol. s r. o., Karvinská 59, 737 01 Český Těšín, z dopiskiem na kopercie „KONKURS GL '63" oraz wyznaczeniem kategorii.

W osobnej kopercie oznaczonej tym samym godłem należy umieścić dane o autorze (nazwisko, imię, adres, telefon kontaktowy).

Dla laureatów przewidziano nagrody. Zapraszamy do udziału. Warunki konkursu przesłano do dyrekcji szkół średnich.

PIOTR HORZYK, prezes GL'63

»WYBUCH«

czyli świat po 11 września według Andrzeja Wajdy

Andrzej Wajda przygotowuje się do realizacji filmu pt. „Wybuch", który ma znaleźć odpowiedzi na pytanie, jak żyje się w świecie po tym, co wydarzyło się 11 września w Ameryce - podał portal internetowy Stopklatka.

Fabuła najnowszego filmu Wajdy ma nie ma być oparta na pomyśle, który powstał z konkursu scenariuszowego, zorganizowanego przez Fundację Inicjatyw Społecznych, Kulturalnych i Naukowych „Wyzwanie". W konkursie tym zwyciężył treatment (czyli pomysł na scenariusz) „Wybuch", opowiadający o eksplozji gazu, który doszczętnie niszczy dziesięciopiętrowy wieżowiec. Jak podała Stopklatka, prace scenariuszowe idą w tym kierunku, żeby akcję filmu osadzić w kontekście wydarzeń w USA.

Zdjęcia do „Wybuchu" mają rozpocząć się w kwietniu 2002 roku.

Akcje GROM-u w odcinkach

Dziennikarze Krzysztof Skowroński (Radiowa „Trójka", TV Puls) i Tomasz Sekielski (TVN) piszą scenariusz filmu fabularnego oraz serialu telewizyjnego o Grupie Reagowania Operacyjno-Mobilnego (GROM). Taką wiadomość podał „Newsweek". Zdjęcia - według planów - mają rozpocząć się w lutym lub kwietniu. Serial ma liczyć sześć odcinków po 45 minut. Emisja serialu zainteresowany jest już TVN. Podobno gen. Sławomir Petelicki, były dowódca GROM-u, chciałby, żeby w jego rolę wcielił się Jerzy Kryszak. Swój udział w tej produkcji potwierdził Piotr Fronczewski. Jak dobrze pójdzie, tajemnice jednostki GROM, tak pilnie chronione przez polityków i wojskowych, staną się wkrótce publiczną tajemnicą...

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 3 LISTOPADA

■ TVP 1:

6.30 Wszystko o działce i ogrodzie
7.00 Agrolinia
8.00 Wiadomości, pogoda
8.15 Dom Czarnoksiężnika (s.)
8.45 Ziarno
9.10 5-10-15
9.40 Walt Disney przedstawia: Sabrina (s.)
10.05 Walt Disney przedstawia: Kochanie, zmniejszyłem dzieciaki (s.)
11.00 Co Pani na to?
11.35 Bezpieczna Jedynka
12.00 Poszukiwacze zagubionych cywilizacji
12.30 Zabawy językiem polskim
13.00 Wiadomości
13.15 Zwierzęta świata: Kondor, kojot i kanion (film dok.)
13.50 Lista przebojów
14.20 KAC - komiczna audycja cykliczna
14.35 Program rozrywkowy
15.05 Dzieci Witkacego (s.)
15.35 Słoneczny patrol (s.)
16.25 Dwadzieścia jeden (teleturniej)
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedynki
17.30 Plebania (s.)
18.00 Kochamy polskie seriale (teleturniej)
18.30 Jaka to melodia? (quiz)
19.00 Wieczorynka: Tęczowe rybki (s. anim.)
19.30 Wiadomości
20.05 Jutro nie umiera nigdy (film USA)
22.05 Magazyn motoryzacyjny „MOC"
22.30 Tylko u nas
23.00 Osiem głów w torbie (film USA)
0.30 Procesor (magazyn).

■ TVP 2:

7.00 Echa tygodnia
7.30 Spróbujmy razem (magazyn)
8.00 Program lokalny
9.00 Doogie Howser, lekarz medycyny (s.)
9.25 Psi świat (s.)
9.50 Nie tylko dla komandosów
10.40 Wszystko o rasach: Alaskan Malamut (s. dok.)
11.10 Arka Noego
11.35 Kino bez rodziców: Jetsonowie (s.)
12.00 Kino bez rodziców: Molly (s.)
12.30 Gwiezdny pirat (s.)
13.05 Przychodzi Piachu do kina
14.00 Familiada (teleturniej)
14.30 Złotopolscy (s.)
15.00 Wielka gra (teleturniej)
16.00 Śpiewające Fortepiany (teleturniej)
17.00 30 ton! (lista przebojów)
17.30 Jazda kulturalna
18.00 Program lokalny
18.30 Panorama
19.00 Życie do poprawki (s.)
19.55 Statek szalony (1)
20.50 Słowo na niedzielę
21.00 Panorama
21.35 Bat 21 (film USA)
23.25 Jak upolować mężczyznę, czyli Seks w wielkim mieście (s.)
23.55 Historie policyjne: Zabójcy (s.).

■ TV KATOWICE:

7.00 Czerwony pies Clifford (s.), **7.30** Tommy i Oscar (s. anim.), **8.00** Spotkania z tradycją, **8.25** Telewizyjne ogłoszenia drobne, **8.30** Z życia Kościoła, **8.50** TV Katowice proponuje, **9.00** Święty (s.), **10.00** Teleturniej 3 na 6, **10.30** Najwspanialszy (film), **12.00** Cel podróży, **13.00** Skarbiec, **13.25** Meksyk i Karaiby (s. dok.), **14.00** Skapane w słońcu (s. dok.), **14.25** Gościniec (mag.), **15.00** Mała Meg, duża Meg (s.), **15.30** Kazimierz Kowalski zaprasza, **16.15** Wakat, **16.35** Zaproszenie, **17.00** Ślązak roku, **17.50** Palce lizać, czyli kuchnia regionalna, **18.00** Aktualności, wiadomości sportowe, **18.20** Lata lecą (pr. rozrywkowy), **19.00** O człowieku, który redagował gazetę (teatr TP), **19.55** Wszystkie drogi prowadzą do Mrągowa, **20.40** Telekurier bis, **21.00** Europejskie nagrody muzyczne, **21.30** Aktualności, wiadomości sportowe, **21.40** Pomnik, **22.00** Napad (film franc.), **23.50** Muzyka w filmie.

■ TV POLSAT 1:

6.00 Disco Relax, **7.00** Twój lekarz, **7.15** Wystarczy chcieć, **7.30** Magazyn redakcji programów religijnych, **8.00** Normalny Norman (s.), **8.30** Faceci w czerni (s.), **9.00** Tajemniczy rycerze (s. anim.), **9.30** Power Rangers (s.), **10.00** Disco Polo Live, **11.00** Państwo Hart: Aż nas śmierć rozłączy (film USA), **12.45** Śmieszka (film USA), **14.15** Benny Hill, **15.00** 4 x 4, **15.30** Informacje, **15.45** Publicystyka, **16.15** Apetyt na miłość (gra-zabawa), **16.45** Roswell: w kręgu tajemnic (s.), **17.35** Asy z klasy (s.), **18.30** Informacje, **19.05** Chciwość, czyli żądza pieniądza, **20.00** Miodowe lata (s.), **20.50** Graczykowie (s.), **21.20** Zostać Miss (s.), **21.30** Losowanie Lotto, **22.25** Złe intencje (film USA), **0.05** Opowieści z krypty (s.), **0.35** Playboy (film fabularny), **2.20** Śmieszka (film USA), **3.40** Muzyka na bis.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

NIEDZIELA 4 LISTOPADA

■ TVP 1:

6.30 Proszę o odpowiedź
6.45 Przystanek Unia (rep.)
7.40 Zwierzęta świata: Kondor, kojot i kanion (s. dok.)
8.10 Czarodziejski peryskop (s.)
8.35 Teleranek
9.05 Zew krwi (s.)
10.00 Tydzień
10.35 Więzy krwi (s.)
11.25 Wybierz teledysk
12.00 Anioł Pański
12.10 Czasy
12.25 Otwarte drzwi
13.00 Wiadomości
13.10 Od przedszkola do Opola (przeboje z repertuaru Ryszarda Rynkowskiego)
13.40 Poszukiwacze skarbów (teleturniej)
14.15 Żar pustyni (s.)
15.50 Reportaż
16.25 Dwadzieścia jeden (teleturniej)
17.00 Teleexpress
17.20 DTV
17.35 Lokatorzy (s.)
18.05 Śmiechu warte
18.30 Jaka to melodia? (quiz)
19.00 Wieczorynka: Przygody Myszki Miki i Kaczora Donalda (s. anim.)
19.30 Wiadomości
20.05 Przeprowadzki (s.)
21.05 Sportowa Jedynka
21.30 Uczta kinomana: Jej wysokość pani Brown (film ang.).

■ TVP 2:

6.55 Pogranicze w ogniu (s.)
7.55 Słowo na niedzielę
8.00 Program lokalny
9.00 Doogie Howser, lekarz medycyny (s.)
9.25 Psi świat (s.)
9.50 Jej styl
10.25 Wyprawa z National Geographic, Huragan stulecia (s. dok.)
11.25 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza: Smak kapusty
11.55 Wielka włóczęga (film franc.)
14.00 Familiada (teleturniej)
14.30 Złotopolscy (s.)
15.00 Szansa na sukces
16.00 Na dobre i na złe (s.)
17.00 Święta wojna (s.)
17.30 7 dni świat
18.00 Program lokalny
18.30 Panorama
19.00 Magazyn piłkarski „Gol"
19.55 Statek szalony (2)
21.00 Panorama
21.35 Marszałek Piłsudski (s.)
22.30 Losowanie audiotele
22.40 Studio Teatralne Dwójki: Drugie zabicie psa
0.00 Wniebowstąpienie (film rosyjski).

■ TV KATOWICE:

7.00 Odkrywcy niewiarygodnych tajemnic (s.), **7.30** Bajki Hektora (s. anim.), **8.00** Tam, gdzie biją źródła, **8.25** Telewizyjne ogłoszenia drobne, **8.30** Koncert życzeń, **9.00** Święty (s.), **10.00** Małe ojczyzny, **10.30** Niefortunna czarownica (film dok.), **10.55** Angela Anakonda (film anim.), **11.30** Wojny, bitwy, żołnierze (film dok.), **12.30** Studio Gol, **13.00** Sport na luzie, **13.30** Z życia Kościoła (mag.), **13.50** TV Katowice proponuje, **13.55** Klub globtrotera, **14.30** Człowiek i przyroda (film dok.), **15.25** Klasztory polskie (film dok.), **16.00** Bob Morrison (s.), **16.45** Gościniec (mag.), **17.15** Kabaret, **18.00** Aktualności, wiadomości sportowe, **18.20** To jest temat (rep.), **18.35** Wielki bieg (film polski), **20.15** Sport, **21.00** Spodek (dok.), **21.30** Aktualności, **21.40** Kościół św. Katarzyny w Wolbromiu (rep.), **22.00** Gra o honor (film USA), **0.15** Country nocą.

■ TV POLSAT 1:

6.00 Disco Polo Live, **7.00** 4 x 4, **7.30** Ręce, które leczą, **8.00** Normalny Norman (s.), **8.30** Mumia niania (s. anim.), **9.00** Hugo (dla dzieci), **9.30** Power Rangers (s.), **9.55** Disco Relax, **11.00** Dharma i Greg (s.), **11.30** Teraz Ty (s.), **12.00** W pustyni i w puszczy (film pol.), **13.50** Zawód: szpieg (s.), **14.45** Benny Hill, **15.20** Fundacja Polsat, **15.30** Informacje, **15.45** Klub Polsatu, **16.00** Rodzina zastępcza (s.), **16.45** David Copperfield, **17.35** Chciwość, czyli żądza pieniądza, **18.30** Informacje, **19.05** Rozbitkowie (s.), **20.00** Życiowa szansa (gra-zabawa), **20.55** Zerwane więzi, **21.30** Losowanie Lotto, **21.55** Eliksir miłości (film USA), **23.55** Magazyn Ligi Mistrzów, **0.00** Magazyn sportowy, **1.40** Muzyka na bis.

PONIEDZIAŁEK 5 LISTOPADA

■ TVP 1:

6.00 Kawa czy herbata
7.30 Telezakupy
7.45 Kawa czy herbata
8.00 Wiadomości, pogoda
8.15 Krakowskie Przedmieście 27
8.25 Kawa czy herbata
8.45 Lassie (s.)
9.10 Budzik
9.40 Kino Malucha
10.05 Zdarzyło się jutro (s.)
10.50 Telezakupy
11.10 Od Jezusa do Chrystusa: Pierwsi chrześcijanie (film dok.)
11.40 Hallo aus Berlin
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.25 Kontrasty - świat, ludzie, pieniądze
12.30 Rolnictwo na świecie
12.45 Plebania (s.)
13.15 Dom pełen zwierząt
13.35 Telezakupy
13.50 Czas na komputer
14.10 Krajobraz z cisem: Przemijanie
14.25 Sprawnym być
14.35 www.media.spoko
15.00 Wiadomości
15.10 Sprawa dla reportera
15.45 Pogram publicystyczny
16.00 Rower Błażeja
16.30 Moda na sukces (s.)
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedynki
17.35 Klan (s.)
18.05 Czarodziejki (s.)
19.00 Wieczorynka: Bob Budowniczy oraz Mysia (s. anim.)
19.30 Wiadomości
20.10 Miej oczy szeroko otwarte: Twórcy nowych twarzy (film dok.)
21.10 Teatr Telewizji - Złota Setka: Cyrograf
22.27 Monitor Wiadomości, sport
22.55 Dobre książki
23.20 Andy Warhol (film dok.)
0.45 Pasażerka (film polski).

■ TVP 2:

7.25 Opowieści z księgi cnót (s.)
7.50 Studio urody
8.00 Program lokalny
8.30 Na dobre i na złe (s.)
9.25 S - jak Smoleń, T - jak TEY
10.25 Ojczyzna-polszczyzna: Muszą być warianty!
10.40 Działalność młodzieży prawosławnej
11.00 Morten Korch - Nad Spokojną Wodą (s.)
11.30 Życie na gorąco (s.)
13.00 Panorama
13.10 Ich pięcioro (s.)
13.55 Ponad czasem (s.)
14.20 Świat przyrody: Kaszaloty wynurzają się z głębin (s. dok.)
15.15 Krzyżówka 13-latków, czyli Światowid
15.40 Program lokalny
16.00 Panorama
16.25 Złotopolscy (s.)
16.55 Na dobre i na złe
17.50 Program lokalny
18.30 Panorama
18.55 Va banque (teleturniej)
19.25 Koncert jubileuszowy w 100-lecie otwarcia Filharmonii Warszawskiej
19.55 Śpiewające Fortepiany (teleturniej)
21.00 Panorama
21.35 Polska bez fikcji
22.20 Medium (film pol.)
23.50 Reklama
23.55 Koncert jubileuszowy w 100-lecie otwarcia Filharmonii Warszawskiej.

■ TV KATOWICE:

7.00 Mały miś (s

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 3 LISTOPADA

■ TC 1:

5.10 Kolory życia
6.05 Animals
6.20 Chwała zwycięzcom
6.45 Świat motoryzacji
7.25 Śpiewnik domowy
7.30 Był sobie pewien... człowiek (s. anim.)
8.00 Bajki babci (s. anim.)
8.25 Wiadomostki ze świata
8.35 Sezamie, otwórz się III
9.05 Asterix i wielka bitwa (film anim.)
10.30 Poszukiwanie niebywałych skarbów (s. dok.)
11.00 Nasza wieś (mag.)
11.20 Klub przyjaciół orkiestr dętych
12.00 Wiadomości
12.05 Nie gwiżdż na dziewczyny (rozrywka)
12.50 Perełki P z Rozmów z H (rozrywka)
13.25 Wielkie jeziora świata (s. dok.)
14.15 Pomysły światowej mody III
14.40 Peggy Sue wychodzi za mąż (film USA)
16.20 Bezdroża medycyny (s.)
17.10 To jest język czeski (teleturniej)
17.55 Prognoza pogody
18.00 Wiadomości
18.05 Pan Tau (film czeski)
18.35 Z życia zwierząt
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.45 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Nie zastanawiaj się i kręć! (ukryta kamera)
21.10 Uciekinier (film USA)
22.25 Wiadomości
23.30 Bramki, punkty, sekundy
23.35 Szaleję za tobą IV (s.)
24.00 Losowanie „10" szczęśliwych
0.05 Ośmiornica IX - Układ (film włoski, 1/2)
1.45 „Dobrá voda" (s.)
3.15 Dotyk zła (s.).

■ TC 2:

5.00 Weekend z...
5.10 Bez immunitetu
6.00 Czarna, biała (dziennik publicyst.)
6.20 Wiadomości TVS
6.40 Wydarzenia w świecie
6.50 Report (aktualności)
7.55 Panorama
8.30 „21" (aktualności)
9.00 Kursy językowe
10.00 Nieznany kraj - Świat według Thora Heyerdahla (dok.)
10.20 Rozmowy
10.50 *Samolot*
11.40 Klucz (mag.)
12.10 Salon
12.40 Louis Pasteur (s.)
14.00 Cicha noc Bustera i Chauncey'ego (film anim.)
14.50 Reżyserzy - Clint Eastwood
15.50 Drogi sztuki (dok.)
16.45 Bully (mag. sportowy)
19.30 Euronews
20.00 Jubileusz radiowych symfoników (koncert)
21.30 Laterna magika - życie ze snem
22.30 Głosy poezji
22.35 Babcia, Hluczinianie, krowa i ja (dok.)
23.05 Noc z Aniołem
0.35 Wielka muzyka nocna
4.00 Koncert grupy Condurango
5.05 Dwudziestka dwójka - lipiec II (rozrywka)
5.35 Spotkanie z Janem Burianem
6.00 Mała muzyka poranna.

■ NOVA:

5.00 Kassandra (s.), **5.40** Tajemniczy świat Alex Mack III (s. anim.), **6.10** Szopy (s. anim.), **6.35** Maluszki (s. anim.), **7.00** Czarujący świat Walta Disney'a (filmy anim.), **7.55** Dinozaur (s. anim.), **8.25** Pokemon (s. anim.), **8.50** Hollywood Safari (s.), **9.50** Garnuszku, gotuj! (pr. kulinarny), **10.30** Nocny motyl (kom. czeska), **12.00** Dzwońcie do dyrektora, **12.30** Vabank (teleturniej), **13.30** As (muz.), **14.40** Dokąd, panowie, dokąd idziecie? (film czeski), **16.10** Film o filmie, **16.35** Jag VI (s.), **17.30** Pogoda, **17.40** Perry Mason (s.), **19.30** DTV, sport, pogoda, **20.00** Dobroty (rozrywka), **21.35** Skrzyżowanie (film USA), **23.25** Puszek (erot. talk show), **0.05** Savage Attraction (włoski film erot.), **0.06** Pogodynka, **2.05** Derby (rozrywka), **2.15** Ukryta wściekłość (film austral.-USA), **2.55** TELE TELE, **3.25** Nocny motyl (film czeski).

■ PRIMA:

8.00 NHL Power Week, **8.35** Salon samochodowy, **9.15** Uwięzieni z mordercą (film niem.), **11.05** Julie Lescaut (s.), **12.45** Rewir Wolfa III (s.), **13.45** „Gwiazdy" w chmurach, **14.00** Bomby nad Berlinem (thriller niemiecki), **15.50** Teleturniej, **16.45** Wielka Nagroda Brazylii (zawody motocyklowe), **18.55** Prognoza pogody, **19.00** Dziennik, **19.15** Mniam, czyli... (teleturniej), **19.45** Bugs Bunny i przyjaciele (s. anim.), **19.55** „To neznáte Hadimršku" (film czeski), **21.35** Benefis Ludka Soboty, **22.40** Buldogi i czereśnie (film czeski), **0.35** Cienie nad L. A. (s.), **1.25** Droga do sławy (s.).

NIEDZIELA 4 LISTOPADA

■ TC 1:

5.00 Skarby świata (s. dok.)
5.15 Matěj Kopecký (dok.)
5.45 Fatalne chwile
6.00 „My všichni školou povinní" (s.)
7.05 Z życia zwierząt
7.30 Bajkowy strych (s.)
9.30 Był sobie pewien... człowiek (s. anim.)
9.55 Obiektyw
10.25 Kalendarium
10.40 TV kurs tańca
10.55 „My všichni školou povinní" (s.)
12.00 Wiadomości
12.10 Szczęście domowe (mag.)
12.40 Na ekranie
13.15 Władku, jesteś księżniczką! (bajka)
14.15 Magazyn chrześcijański
14.50 Czas dla rodziny
15.20 Ostatni Podskalak (film czeski)
16.55 W poszukiwaniu zagubionego czasu
17.15 Menedżerem własnego zdrowia
17.30 Kiedy powie się profesja
18.00 Wiadomości
18.05 Humor Jiřego Labusa
18.50 Marzenia Eugena Brikciusa
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia
19.40 Bramki, punkty, sekundy
19.55 Losowanie Sportki
20.00 Czarne anioły (film czeski)
21.00 GEN
21.20 Naostro
22.00 Wiadomości
22.05 Bramki, punkty, sekundy
22.15 La Bamba (film USA)
0.00 Losowanie Sportki i Sazki
0.05 Kinobox (mag. filmowy)
0.30 Losowanie „10" szczęśliwych i Szansy
0.35 Każdego dnia w akcji (s.)
1.15 Szaleję za tobą IV (s.)
1.40 Pointa (film USA)
3.35 Podróżomania
4.15 Klub przyjaciół orkiestr dętych.

■ TC 2:

6.50 Wiadomości TVS
7.10 Nieznany kraj - Świat według Thora Heyerdhala
7.30 Po czesku
7.40 Pod korcem
7.55 Panorama
8.30 Kolory życia
9.30 Za drzwiami stoi A. G.
10.00 Klub Nieteperz
10.50 Na targowisku (dok.)
11.50 *Źródło życia (film czeski)*
13.35 Nurkowanie (dok.)
14.30 Studio sport
17.25 W samo południe (western USA)
18.55 Tydzień w świecie
19.15 Euronews
20.00 Wieczór tematyczny: Tradycje i mity
21.30 Maski, wariaci i demony
22.25 Dograne
23.10 Tygodnik ekonomiczny
23.25 Czerwony karzeł (s.)
23.55 Bez świadków (film rosyjski)
1.25 Muzyczny nokturn (1/6)
2.05 Na ostro
2.40 Dziesięć wieków architektury
2.55 Laterna magika - życie jest snem
3.55 Salon.

■ NOVA:

5.05 Kassandra (s.), **5.50** Szopy (s. anim.), **6.20** Maluszki (s. anim.), **6.45** Czarodziejski świat Walta Disney'a (filmy anim.), **7.40** Dinozaur (s. snim.), **8.10** Pokemon (s. anim.), **8.35** Hollywood Safari (s.), **9.30** Garnuszku, gotuj! (pr. kulinarny), **10.15** Klinika pod palmami (s.), **12.00** Siódemka (publicystyka), **13.00** Rady ptaka Loskutaka (poradnik), **13.50** Kłopoty brzdąca Binka (kom. USA), **15.50** Old Firehand (film niemiecko-jugosłowiański), **17.45** Columbo (s.), **19.30** DTV, wiadomości sportowe, pogoda, **20.00** Hogo fogo (rozrywka), **21.10** Miłość przez internet (film USA), **23.30** Wielki szmal (thriller niemiecki), **1.10** Dobro przeciw złu (s.), **2.00** Kobiety (s.), **2.35** DO RE MI, **3.30** Dokąd panowie, dokąd idziecie? (kom. czeska).

■ PRIMA:

8.00 Tajemnice II wojny światowej, **9.00** Świat 2001, **9.30** Pokusa pani Antoniny (kom. czeska), **11.15** Znak róży (s.), **12.10** Salon humoru, **13.00** Niedzielna partia, **13.45** Zostawcie go, niech się boi (kom. czeska), **15.35** Wędkowanie (kom. USA), **17.30** Wielkie sprawy kryminalne XX wieku (s.), **18.00** Receptariusz prima pomysłów (mag.), **19.00** Dziennik, **19.15** Mniam, czyli..., **19.45** Bugs Bunny i przyjaciele (s. anim.), **19.55** Rewir Wolfa V (s.), **20.55** Nikt nie jest doskonały, **22.00** Niebezpieczny klient (thriller USA), **23.55** Błazen i królowa (kom. czeska), **2.00** Niedzielna partia.

PONIEDZIAŁEK 5 LISTOPADA

■ TC 1:

5.05 Na ekranie
5.35 TV kurs tańca
5.50 Spostrzeżenia skądinąd
5.59 Dzień dobry z TC
8.25 Minuty XX wieku
8.30 Sezamie, otwórz się! III
9.00 Wiadomości
9.05 Na światowych bazarach (dok.)
10.05 „Což takhle dát si špenát" (kom. czeska)
11.45 GEN
12.00 Wiadomości
12.10 Pomysły światowej mody III
12.35 Nie zastanawiaj się i kręć!
13.00 Mój najpiękniejszy dom (bajka)
13.30 Klucz (mag.)
14.00 W poszukiwaniu zagubionego czasu
14.20 Humor Jiřego Labusa
15.00 Na ekranie
15.30 Z życia zwierząt
15.50 Game Page (gry komputerowe)
16.00 Wiadomości
16.05 Tajemnicze przedszkole
16.40 Pomagajmy sobie
17.05 Kavky (dok.)
17.20 AZ-quiz (teleturniej)
17.50 Report (aktualności reg.)
18.10 Podróż w nieznane III (s.)
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia
19.35 Tutaj i teraz
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 „Šípková Růženka" (s.)
20.55 Podróżomania
21.30 Fakty
22.10 Wydarzyło się...
22.25 Wydarzenia plus
22.40 Bramki, punkty, sekundy
22.45 Piękne zguby
23.15 Spotkaliśmy się...
0.05 Losowanie „10" szczęśliwych
0.10 Wydarzenia w świecie
0.20 Zniknięcie bankiera Preissa (dok.)
1.20 Sport w świecie
2.05 Bananowe rybki
2.30 TV kurs tańca
2.45 Legendy folka i country (s. dok.)
3.45 Bez immunitetu
4.25 Starty.

■ TC 2:

5.05 Naostro
6.45 Kalendarium
6.00 Magazyn chrześcijański
6.30 Tourfilm
6.50 Wiadomości TVS
7.10 Tygodnik ekonomiczny
7.25 BOS (serwis giełdowy i handlowy)
7.35 Tydzień w świecie
7.55 Panorama
8.30 TV Edukacyjna
8.50 Śpiewnik domowy
9.00 Dzień dobry z TC
11.25 AZ-quiz (teleturniej)
12.00 Euronews
13.00 Kim jest - Zuzana Navaro (dok.)
13.30 Rio Grande (western USA)
15.15 Czerwony karzeł (s.)
15.45 Oldřich Janota o sobie (dok.)
16.25 Sport w świecie
17.05 Nakręcone w... Filmie Krótkometrażowym
17.25 Samolot (mag.)
18.10 Czarna, biała (dziennik publicyst.)
18.30 Godziny nadliczbowe
18.50 Tygodnik kulturalny
19.10 Wiadomości w języku migowym
19.15 Time out
19.40 Paddock - weekend wyścigowy
20.00 „Literárky" (dok.)
21.00 „21" (aktualności)
21.30 Kaktus (film austral.)
23.10 Reżyserzy (s. dok.)
0.10 Walizka (teleturniej)
0.50 Marzenia Eugena Brikciusa
0.55 GEN
1.10 Anatomia katastrof (dok.)
2.10 Godziny nadliczbowe
2.30 „21" (aktualności)
3.00 Worldnet.

■ NOVA:

5.10 Kassandra (s.), **5.55** Śniadanie z TV Nova, **8.30** Świat dzikich zwierząt, **9.25** Przyjacielu mój II (s.), **11.05** Filmy Alfreda Hitchcocka (s.), **11.35** Jack i Jill (s.), **13.25** To morderstwo, napisała VIII (s.), **13.15** Tajemnicza kobieta (s.), **14.10** Herkules V (s.), **15.00** Zbuntowany anioł (s.), **15.45** Wyrocznia, **16.20** Wypożyczone życia (s.), **17.25** Karuzela (teleturniej), **17.55** Zaryzykuj! (teleturniej), **18.30** Kobra (s.), **19.30** DTV, sport, pogoda, **20.00** Nakręć to! (rozrywka), **20.35** Bogowie muszą być szaleni (kom.), **22.50** TELE TELE, **23.30** Ultimatum (film USA), **1.18** Pogodynka, **1.20** Miasteczko South Park III (s. anim.), **1.45** Farmclub (pr. muz.), **2.45** Wyrocznia.

■ PRIMA:

8.00 Zwycięstwo wody (dok.), **8.30** Słoneczny patrol VII (s.), **9.20** Wspaniali i bogaci (s.), **10.05** Cześć, wujku lekarzu! III (s.), **11.10** Prima jazda - godzina gwiazd, **12.05** „To neznáte Hadimršku" (kom. czeska), **13.40** Simon i Simon (s.), **14.35** Knight Rider (s.), **15.35** Hunter IV (s.), **16.35** Manuela (s.), **17.30** Prima jazda, **17.50** Minuty regionu, **18.00** Sauna (talk show), **18.50** Prima TV, **18.55** Prognoza pogody, **19.00** Dziennik, **19.15** Mniam, czyli... (teleturniej), **19.45** Bugs Bunny i przyjaciele (s. anim.), **19.55** Komisarz Rex II (s.), **20.55** Carusoshow, **22.00** Ciernie (talk show), **22.50** Na temat!, **23.00** Biała śmierć (thriller USA), **0.45** Benzyna we krwi (s.), **1.40** Sauna (talk show).

Bez większego wysiłku

■ INTERLIGA: KARWINA - PILZNO 30:20 (16:10). Spotkania piłkarzy ręcznych obydwu klubów należały ongiś do najbardziej oczekiwanych, ale czasy się zmieniają...

Zespół z Czech nie zmusił górników (nadal bez Brůny i T. Heinza) do większego wysiłku. Ci wpadli na niego z impetem, zapewniając sobie z miejsca 4-bramkową przewagę, którą systematycznie zwiększali (9:4, 13:7). Trener Hargaš w obliczu wymagającego programu listopadowego oszczędzał swoich asów; w II połowie zostawił już na ławce Radczenkę i Juřička, dając szansę dublerom. Mimo to różnica bramek wciąż narastała - 22:12, a 48. min. już nawet 26:15 (szereg udanych interwencji miał w tym czasie bramkarz HCB - Slaby). Goście musieli się obejść bez trzech filarów (m.in. kadrowicza Nocara), zaś młodzi gracze popełniali zbyt wiele błędów, by móc marzyć o „honorowej porażce". Karwiniakom do osiągnięcia „normatywnej trzydziestki" bramek wystarczyła tym razem przeciętna gra.

Gole dla HCB: **K. Heinz 6, Valek 4, Ja[illegible]rák 5/1, Konečný 3/1, Radczenko, Jeli[illegible] i Farář po 3, Lačavík i Titkow po 1.** [illegible] konanych najwięcej Čurda - 7/1 i Vlčinec - [illegible] kluczenia: 2 - 4 siódemki: 2/2 - 3/1, [illegible] Kohout i Dolejš; widzów 700.

Frydek-Mistek - A. Praga 36:25. [illegible] **- Dukla 27:29!** Napięcie po 13. kolejce [illegible] muje się zarówno **w czołówce** (1. Karwina [illegible] pkt, 2. F-M 22 p.), jak i **w pozostałej** [illegible] **odstającej części tabeli:** 3. A. Praga 14 p[illegible] Pilzno i 5. Zubrzi po 10 p., 6. D. Praga 8 p[illegible]

Dziś gra Banik w N. Zamkach, a [illegible] **bm. -** u siebie z Duklą (HIL), w [illegible] **11. 11. -** z hiszpańskim Adenarem Leon [illegible] Mistrzów), **14 bm. -** we Frydku (HIL) [illegible] **pada -** z Pivovarną Laško Celje w [illegible] (LM) itd.

Po raz pierwszy u siebie

○ II LIGA HOKEJA: ORŁOWA - NOWY JICZYN 2:6 (1:3, 0:0, 1:3)! Zespół HCO, po przegranej 1:3 we Frydku, poniósł w meczu 16. kolejki 4. porażkę, tym razem jednak bardziej przykrą, bo pierwszą na własnej tafli z 6. drużyną rozgrywek. Przodownictwo w tabeli nie zostało jednak zachwiane, jako że rywale też tracili punkty...

Przyjezdni znów zgotowali liderowi **lekcję skuteczności strzałowej** (1. mecz wygrali u siebie 6:5 w dogrywce). Spotkanie rozpoczęli oni w szybkim tempie i **w ciągu zaledwie [illegible] minut uzyskali 3-bramkowe prowadzenie** [illegible] Badal, 10. Vaněček, 12. znów Badal. W [illegible] momencie Jurečkę w bramce zluzował [illegible] Od 15. min. grali gospodarze z przewagą [illegible] dwóch zawodników i po 18 sekundach [illegible] w asyście Pazdernika obniżył na 1:3. W [illegible] cji mieli orłowianie zdecydowaną przewagę [illegible] grając przeważnie w tercji rywala, ale [illegible] strzały były minimalnie niecelne, bądź [illegible] widował świetnie dysponowany bramkarz [illegible] bauer. W 47. sekundzie III odsłony podwyższył [illegible] Skaloš na 4:1 i było po nadziejach (41. [illegible] ček i 53. Tesařík 1:6). Dopiero w 59. min. [illegible] akcji Petra Balajki z Gręgoŕem, wynik skorygował na końcowych 2:6 **Polski**, ale 1600 [illegible] ców nie było tym razem zbyt pocieszonych. Kary: 6 - 8 (plus Slaby z Nowego Jiczyna [illegible] minut, wykorzystanie 1:0; sędziowali Sroka [illegible]

Ołomuniec - F-M 1:1, Kromierzyż - [illegible] rów 2:2, W. Bitesz - Szternberk 1:2 nil. **LIG[illegible] 1. Orłowa** 34 pkt., 2. F-M i 3. Kromierzyż [illegible] 28, 4. Szternberk (5) 27 p. (ale 2 mecze [illegible] le!), 5. Uniczów (4) 27 p. itd. **JUTRO o [illegible] 17: Orłowa - W. Bitesz** (poprzednio 3:6; [illegible]

Przedostatnia kolejka

Wszystkie mecze przedostatniej kolejki piłkarskiej rozpoczną się (z czterema wyjątkami) o godz. 13.30. I LIGA: Opawa - Ostrawa (jutro o 14). **MŚLF - dziś:** St. Miasto B - Karwina (10.15) i Brno B - Trzyniec (10.30). **DYWIZJA - dziś:** Dziećmorowice - KS Hranice (mecz „na szczycie"), D. Hranice - Piotrowice i Horka - Olbrachcice. **Jutro:** Losiny - Orłowa i Krawarze - Cz. Cieszyn. **(hmkgk)**

MISTRZOSTWA ŚŻF - jutro: M. Lazce - Bogumin (10) i Bystrzyca - Hosztice. **IA KLASA - dziś:** Petrzkowice - Lutynia, ČSAD Hawierzów - Gruszów, Jákl Karwina - Stonawa i Żuków - Sedliszcze. **Jutro:** Skrzeczoń - Szczepankowice i Niebory - 1. Wałaski FC B. **IB KLASA - dziś:** Sn Ostrawa - Bogumin B, Sj Rychwałd - Ludgerzowice, Poręba - Frydlant B i Dąbrowa - Pietwałd. **Jutro:** Liskowec - Sn Hawierzów, Raszkowice - Wędrynia, Cz. Cieszyn B - Śmiłowice (w Ropicy). Wierzniowice - St. Biela oraz I. Piotrowice - Jabłonków. **(n)**

MISTRZOSTWA POWIATU F-M - dziś: Wacławowice - Hukwaldy, Noszowice - Ostrawica i Czeladna - Kuńczyce. **Jutro:** Piosek - Rzepiszcze, Gródek - Gnojnik, Oldrzychowice - Palkowice i Nydek - Domasłowice. **ROZGR. POWIATOWE - dziś:** Toszonowice - Dobracice, Chlebowice - Kozłowice B, Lhotka - Starzycz (w Metylowicach), Wojkowice - Metylowice B i Janowice B - Raszkowice B. **Jutro:** Bukowiec - Milików. **Pauzuje** Luczina. **(J)**

■ SPORT POLSKI

❒ **SZERMIERCZE MŚ. Polscy floreciści** Krzesiński, Kiełpikowski, Mocek i rezerwowy Ciepły wywalczyli srebrny medal w turnieju drużynowym, w finale przegrali z Francją 38:45; **kobiety** uplasowały się na 8. miejscu.

❒ **BRYDŻOWE MŚ w Paryżu.** Polska zdobyła brązowy medal Bermuda Bowl, wygrywając w z Włochami 86:74,3.

❒ **KOSZYKÓWKA - Euroliga.** Śląsk Wrocław - Efes Stambuł 74:79 w 4. kolejce gr. A; Lotos Gdynia - Gambrinus Brno 88:82 w 1. meczu gr. B kobiet. **Puchar Saporty:** Anwil Włocławek - Rytas Wilno 72:89 w 1. meczu gr. C. **Liga NEBL:** Polonia Warszawa - Skonto Ryga 73:85 w drugim spotkaniu.

❒ **VALENCIA - LEGIA 6:1 (4:0)** w 2. rundzie piłkarskiego Pucharu UEFA. Warszawianie prezentowali się kompromitująco. Jedyną bramkę dla Legii zdobył w 76. min. Stanko Svitlica, 1. mecz 1:1 - awans Valencji. **(Opr. jb)**

Co słychać w regionie?

● **JAN ZAREMBA z Piotrowic** był członkiem teamu Pap Oil Racing (wraz z Čepelákiem i Kadlečekiem), który zdobył w Jininie złoty medal międzynarodowych drużynowych mistrzostw RC w motocrossie, dystansując po 3 latach zespół Orion Litomyszl (z dwoma Belgami i Austriakiem). Zaremba startował w klasie 125 ccm. **(r)**

● **PODCZAS MISTRZOSTW RC w wieloboju atletycznym weteranów** w Brnie ustanowił **Miloslav Vavrys** z Cz. Cieszyna, reprezentujący KS HT Trzyniec, rekord RC kategorii do lat 50 w rzucie ciężarem (11,34 kg) wynikiem 18,97 m, poprawiając o blisko 2 m stary rekord Fr. Valička z Brna. **-am-**

● **KS KARWINA - ČSAD OSTRAWA 6:2 (2:0, 1:1, 3:1).** Pierwsza wygrana hokeistów KSK w mistrzostach Moraw i Śląska. Gole: Bronček i Płoszek po 2, Dobrovolný i Waleczek. Bramki gospodarzy czujnie strzegł 17-letni David Skřivanek (wnuk b. golkipera M. Lackiego). Widzów 100. Wykluczenia: 13 - 13. Goście nie potrafili „przełknąć" przegranej i faulowali; karwiniacy nie pozostawali dłużnikami... **(b)**

● **PO DWU RUNDACH** szachowych **rozgrywek obwodowych:** 1. Orłowa 4 p. [illegible] 2. B. Hawierzów B 4/12, 3. HT Trzyniec [illegible] D 4/10,5, 4. Stonawa 3 pkt. itd. **(r)**

● **W VIII „JEŹDZIE HUBERTA" w Cz. Cieszynie** podczas pięknej pogody [illegible] to udział 35 koni i 10 kucyków. Jeźdźcy [illegible] zentowali się w historycznych kostiumach [illegible] sa złowiła" jako pierwsza 19-letnia **Katarzyna Jurczowa** na koniu Korok z pywnyny [illegible] Kocobędz. **-ar**

● **NA WEEKEND. HOKEJ:** [illegible] (dziś): **Karwina** - Budziejowice (g. 10) i [illegible] dec (14.30). **Trzyniec** - w odwetowej [illegible] **PODNOSZENIE CIĘŻARÓW:** [illegible] **RC juniorów** - dziś od godz. 10 w Hawierzowie. **TENIS STOŁOWY:** Hawierzów - [illegible] **lant** (EL pań - dziś o 15). **PIŁKA RĘCZNA:** [illegible] **Karwina - H. Brod** (II liga kobiet - [illegible] o 14.30) itd.

● **ŚLIZGAWKA W ORŁOWEJ:** [illegible] godz. 10.30-12.00, 13.00-14.30 i 15.15-16.[illegible] **niedziela** 9.15-11.45 i 13.00-14.30; **poniedziałek** 9.30-11.00; **wtorek** 9.30-12.00.

▲ **44. SPORTKA:** 4, 9, 29, 37, 38, 42, (15). **Nagrody:** III - 11 620 Kč (76), IV - 362 Kč, V - 66 Kč. **II LOSOWANIE:** 7, 11, 21, 23, 36, 43, (30). **Nagrody:** I - 30 789 977 Kč (0), II - 245 325 Kč (2), III - 7956 Kč (111), IV - 263 Kč, V - 55 Kč. **SZANSA:** 066 659. **Nagrody:** II - 50 000 Kč (1), III - 5000 Kč (2), IV - 500 Kč, V - 50 Kč, VI - 20 Kč.

(Bez gwarancji)